

๑
341.1
ป ๓1ธก

การสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

16 ก.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

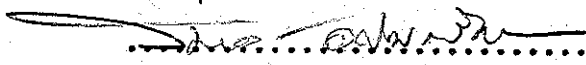
กุมภาพันธ์ 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

181240

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน

(ผศ. สมเจตน์ อภิรมย์รักษา)

..... ทักษิณ ทองภักดี กรรมการ

(อ. ทักษิณ ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(ผศ. สมเจตน์ อภิรมย์รักษา)

..... ทักษิณ ทองภักดี กรรมการ

(อ. ทักษิณ ทองภักดี)

..... อ. พันธุ์พิชญ์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร. อารี พันธุ์พิชญ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ..๒๖.. เดือน ..กุมภาพันธ์.. พ.ศ. 2535

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์ อภิมณฑ์รักษา อาจารย์ทัศนาศ ทองภักดี รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาลิตะพันธ์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์สนั่น มีชันหมาก และอาจารย์อังคณา กุมารติ ที่กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูอาจารย์โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มที่ศึกษา รวมทั้งคุณประยูร ศรีสุข ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณวิมลรัตน์ แก้วโง่งเผง พร้อมทั้งเพื่อน ๆ จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว และการมัธยมศึกษา ทุกคนที่ช่วยเป็นกำลังใจ และมีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไป

ขอกราบบูชาพระคุณคุณแม่ รวมทั้งพี่ ๆ ทุกคน ที่ให้การศึกษ่า ส่งเสริม สนับสนุนทั้ง กำลังใจและทุนทรัพย์เสมอมา

คุณประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากปริญญานิพนธ์นี้ ขออุทิศแด่ดวงวิญญาณของคุณพ่อผู้เป็นที่รัก และเคารพยิ่งของผู้วิจัย

ประพัฒน์ ศรีสุข

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	10
	ความเป็นมาของการขยายการศึกษาภาคบังคับ	22
	โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ	23
	ปัญหาการใช้หลักสูตร	31
	ความต้องการ	34
	การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
	ประชากร	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	83
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	85
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก	105
ภาคผนวก ข	112
ประวัติย่อของผู้วิจัย	128

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	48
2	แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษา จำแนกตามเพศ	59
3	แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษา จำแนกตามอายุ	60
4	แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	61
5	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับปัญหา ของปัญหาด้านคุณลักษณะของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	62
6	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับ ความต้องการของความต้องการด้านคุณลักษณะของครู ของครู ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	64
7	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับปัญหา ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษา	66
8	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับ ความต้องการด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ของครูระดับ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา	68

9	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับปัญหา ของปัญหาด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ของครูระดับ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา	70
10	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับความ- ต้องการของความต้องการด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	73
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	75
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	76
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษา	77
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการของครูระดับ ประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	78
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษา จำแนกตามระดับอายุ	79
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการของ ครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามระดับอายุ	80

17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยาย โอกาสทาง การศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	81
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการของครู ระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	82
19	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัญหาของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา	106
20	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความต้องการของครู ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	108
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ	110
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน จำแนกตามระดับอายุ	110
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	111

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการต่างเจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาของชาติให้เหมาะสม สอดคล้องทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งปัจจุบันเน้นความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้นการศึกษาก็ยิ่งจำเป็นจะต้องขยายออกไปทั้งคุณภาพและปริมาณเพื่อสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจ และในประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง ประชาชนโดยเฉลี่ยก็จะมีการศึกษาสูงตามไปด้วย (กรมวิชาการ. 2532:1) ประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีผลทำให้ประเทศต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งเพ็ญแข ประจวบจิ๋น (ม.ป.ป.:86) กล่าวว่า ประเทศที่จะพัฒนาได้บุคคลในสังคมจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ยึดถือและยกย่องความสามารถของบุคคล มีความสามารถในการวางแผนงานตรงต่อเวลา การมีทัศนคติที่ดีต่อโลกภายนอกและสื่อมวลชน เป็นต้น การพัฒนาบุคคลให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวต้องผ่านกระบวนการให้เกิดมีทัศนคติและพฤติกรรมของความทันสมัย ในที่สุดจะเกิดการพัฒนาในทิศทางที่ต้องการ ดังนั้นการจัดการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่ออบรมและพัฒนาคนเข้าสู่ระบบสังคมได้ตรงตามที่ต้องการ

นอกจากนี้ความต้องการด้านแรงงานนั้น ต้องการผู้ที่มีพื้นฐานความรู้สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่นั้นมีอายุอยู่ในช่วง 11-12 ปี ยังไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานตามที่กฎหมายกำหนดได้ เนื่องจากหลักสากลว่าด้วยสิทธิในการใช้แรงงานเด็กจึงควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถและวัยสอดคล้องกับกฎหมายแรงงาน ประการที่สำคัญคือสภาพความต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนใหญ่

ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพการศึกษา อย่างต่ำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นความรู้พื้นฐานเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533:11-12) จึงน่าจะมีการชลอการใช้แรงงานเด็กโดยขยายเวลาให้เด็กได้อยู่ในโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี

จากความต้องการของสังคมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาภาคบังคับถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการทุกรูปแบบและทุกวิธีการ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - พ.ศ.2534) ซึ่งในหลักการและเหตุผลข้อหนึ่งระบุไว้ว่าเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้ศึกษาต่อควรได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา หรือศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532:1) ดังนั้นถ้ามีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี จะทำให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีความฉลาด มีความสามารถสูงขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า เหมาะสมกับความเป็นนิกร์ และเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปอย่างทั่วถึง ลูกคนยากคนจน ชาวไร่ ชาวนา จะได้รับการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งจะได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน (ไพโรธ เลิศพิริยกุล. 2533:6) และกระทรวงศึกษาธิการ เห็นความสำคัญเช่นนี้จึงได้ประกาศขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533:คำนำ) ซึ่งจะดำเนินการได้สะดวกและประหยัด โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วคือโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพราะยังไม่ต้องผูกพันการสร้างอาคารเรียนและบรรจครูเพิ่มใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นสถานศึกษาที่อยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยของเด็ก เป็นการสะดวกและประหยัดสำหรับเด็กในการมาเรียน (กมล ภูประเสริฐ. 2533:6)

แต่เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น จัดโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เนื้อหาของหลักสูตรจึงเป็นของใหม่สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นผู้ใช้หลักสูตรนี้ก่อนโรงเรียนอื่น ๆ อาจจะมีความเข้าใจ

หลักสูตรนี้ยังไม่เพียงพอ และจากการที่ครูระดับประถมศึกษาต้องใช้หลักสูตรเปลี่ยนระดับชั้น จากที่เคยสอนในหลักสูตรประถมศึกษามาเป็นหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น อาจจะทำให้ครูรุ่นเก่า ซึ่งได้รับการบรรจุอยู่ก่อนแล้ว รวมทั้งครูรุ่นใหม่ ๆ ที่ไม่ได้สนใจศึกษาหลักสูตรอย่างแท้จริง ไม่สามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ใช้สอนได้ แม้จะมีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรบ้างแล้วก็ตาม ก็ยังมีปัญหาความไม่เข้าใจหลักสูตรเกิดขึ้นได้เสมอ (กรณีการ์ ของสัมฤทธิ์. 2530:33) และจากการที่กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2534:16) ได้ศึกษาสภาพของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยแนวการสัมภาษณ์พบว่า ครูที่สอนอยู่ในโครงการนี้ จะสอนทั้งชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาด้วย เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ ครูจึงมีการะการสอนที่ค่อนข้างมาก ทำให้เตรียมการสอนได้ไม่เต็มที่

นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ ยังไม่ชัดเจนในเรื่องหลักการและกระบวนการหลักสูตรทั้งหมด ส่วนใหญ่จะทำตามผู้บริหารให้ทำ (เบญจกุล ศิริพรรณ. 2533:19) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับสมัครบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการครู ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่มีการระบุวิชาเอกให้ตรงตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากมิได้เตรียมการมาก่อนว่าจะให้ครูที่บรรจุเข้ามาในโรงเรียนประถมศึกษา ได้สอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาด้วย จึงทำให้ได้ครูผู้สอนไม่ตรงตามวุฒิ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534:17) อาจจะเป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขาดความมั่นใจในเนื้อหาที่จะสอน เบญจกุล ศิริพรรณ พบว่า การปฏิบัติการในโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่มีห้องวิชาการต่าง ๆ ไม่มีสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กมัธยมศึกษาทำให้ครูไม่มั่นใจ และที่หนักใจไปกว่านั้น ก็คือจะเคี้ยวเขี้ยวเนื้อหาวิชาให้เด็กมากไม่ได้ เพราะกลัวจะไม่มาเรียน ฝ่ายบริหารกลัวว่า ถ้าเอาจริงเอาจังเรื่อง ได้-ตกผ่าน-ไม่ผ่าน จำนวนนักเรียนจะลดลง ซึ่งเป็นสาเหตุให้ถูกมองว่าปฏิบัติงานไม่ได้ผล (เบญจกุล ศิริพรรณ. 2533:19) ส่วนทางด้านผู้ปกครองนักเรียนนั้นก็มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาต่อของเขาวงกตบุตรหลาน เกรงว่าเมื่อออกมาแล้ว หางานทำไม่ได้ และนักเรียนจะไม่รักการทำงาน โดยเฉพาะงานอาชีพดั้งเดิมของผู้ปกครอง (สำเนียง สร้อยนาคนพงษ์. 2533:26) เป็นผลให้ไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ปกครองเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น ผู้วิจัย

เห็นว่า เป็นการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเป็นอย่างดี แต่หลักสูตรที่นำมาใช้นั้น เป็นหลักสูตร ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ต่อการดำเนินการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และสภาพของโรงเรียนยังขาดความพร้อมอยู่หลายประการ คือไม่มีห้องปฏิบัติการ ห้องวิชาการต่าง ๆ ขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับครูผู้สอนนั้นส่วนใหญ่ไม่ได้สอนตามความถนัดของตนเอง ตลอดจนผู้ปกครองก็ไม่เห็นความสำคัญในการศึกษาต่อของบุตรหลาน นอกจากนี้ นรินทร์ อุ่มเพิ่มพูน (2522:2-69) ทำการศึกษาวิธีการที่ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนตามการรับรู้ของครู พบว่าครูเพศชายและหญิง ครูที่มีวุฒิต่างกัน และประสบการณ์สอนต่างกัน ใช้วิธีการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าครูเพศชาย และเพศหญิง ครูที่อายุต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ของครูผู้สอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะพบปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ รวมทั้งปัญหาและความต้องการจะมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจปัญหา และความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. ครูชายและครูหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน
3. ครูชายและครูหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน
4. ครูที่อายุต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน
5. ครูที่อายุต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน
6. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน
7. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเขตการศึกษา 7 โดยเฉพาะผู้บริหารจะได้ทราบปัญหา และความต้องการของครูผู้สอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของครูผู้สอนซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่สอนอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปีการศึกษา 2533 และสอนมาแล้วเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 19 โรงเรียนแบ่งเป็นครูชาย 88 คน ครูหญิง 67 คน รวม 155 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มที่ศึกษาทั้งสิ้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

2.1.1.1 เพศชาย

2.1.1.2 เพศหญิง

2.1.2 อายุ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.1.2.1 ต่ำกว่า 31 ปี

2.1.2.2 ตั้งแต่ 31 - 35 ปี

2.1.2.3 ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

2.1.3.1 ต่ำกว่า 6 ปี

2.1.3.2 ตั้งแต่ 6 ถึง 10 ปี

2.1.3.3 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2.2 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ซึ่งเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2533 เป็นปีการศึกษาแรก โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2. ปัญหาของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ ของครูเขตการศึกษา 7 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในที่นี้แบ่งเป็นปัญหาของครูระดับประถมศึกษาออกเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 ด้านคุณลักษณะของครู ได้แก่ สอนหลายวิชา จำนวนชั่วโมงสอนมาก สอนไม่ตรงตามวิชาเอก มีเวลาน้อยกว่าหาความรู้น้อยเกินไป มีเวลาในการเตรียมการสอนไม่เพียงพอ มีเวลาตรวจงานนักเรียนไม่เพียงพอ มีเวลาทดสอบภาคปฏิบัติไม่เพียงพอ สอนทั้งระดับประถมและระดับมัธยม มีภาระเขียนข้อปฏิบัติมากเกินไป ครูมีที่พักไกลโรงเรียน ไม่รู้แหล่งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะขอยืมมาใช้ มีหน้าที่อื่นในโรงเรียนนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้น้อยเกินไป

2.2 ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ได้แก่ จัดตารางสอนไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเอาใจใส่ในการทำการบ้านน้อยเกินไป นักเรียนสนใจในการสอนของครูน้อยเกินไป นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสอน นักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งหมดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนครบวงการสอนของครูระดับมัธยมศึกษา นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมากมีผลกระทบต่อการสอนของครู นักเรียนมีความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นที่เรียนทำให้การสอนไปได้ช้า นักเรียนขาดเรียนบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง จำนวนครูและนักเรียนไม่ได้สัดส่วนที่เหมาะสม

2.3 ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ได้แก่ นักเรียนมีหนังสือเรียนไม่ครบตามหลักสูตร นักเรียนมีหนังสืออ่านประกอบไม่ครบตามหลักสูตร ขาดวัสดุ เพื่อใช้ผลิตอุปกรณ์

การสอน ขาดอุปกรณ์การฝึกกีฬา อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกทักษะสายอาชีพมีไม่เพียงพอ อุปกรณ์การสอนขาดความคงทน อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน โรงฝึกงานมีไม่เพียงพอ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงานมีไม่เพียงพอ ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับค้นคว้าไม่เพียงพอ ห้องสมุดคับแคบเกินไป ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ปัญหาเหล่านี้วัดได้ด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเกิร์ตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ความประสงค์ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งความต้องการของครูระดับประถมศึกษาในพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน เช่นเดียวกับลักษณะของปัญหา คือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ความต้องการเหล่านี้วัดได้ด้วย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเกิร์ตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ครูระดับประถมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ซึ่งสอนมาแล้ว 1 ปี จำนวน 155 คน แบ่งเป็นครูชาย 88 คน ครูหญิง 67 คน

5. เขตการศึกษา 7 หมายถึง พื้นที่การศึกษาซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ สุโขทัย พิจิตร และอุตรดิตถ์

6. อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

6.1 น้อยกว่า 31 ปี

6.2 ตั้งแต่ 31 - 35 ปี

6.3 ตั้งแต่ 36 ปี ขึ้นไป

7. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึงระยะเวลาที่รับราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของครูผู้สอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานับตั้งแต่วันเริ่มบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการครู จนกระทั่งถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม ในพื้นที่แบ่งประสบการณ์เป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 7.1 น้อยกว่า 6 ปี
- 7.2 ตั้งแต่ 6 - 10 ปี
- 7.3 ตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
2. ความเป็นมาของการขยายการศึกษาภาคบังคับ
3. โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ
4. ปัญหาการใช้หลักสูตร
5. ความต้องการ
6. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็น โครงการและเป็นแนวทาง ให้การศึกษาแก่เยาวชน เพราะการให้การศึกษา หมายถึง การให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติ และค่านิยมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ความสำเร็จของการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "หลักสูตร" ไว้ดังนี้

กูด (Good, 1959:149) ได้นิยามคำว่า "หลักสูตร" ดังนี้

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อจบชั้นหรือรับประกาศนียบัตร ในหมวดวิชา หรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามความหมายนี้ หลักสูตรหมายถึง เนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง

2. หลักสูตร คือ โปรแกรมการศึกษาที่ทาง โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรต่าง ๆ ตามความหมายนี้ หลักสูตรหมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่กำหนดเค้าโครงการเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ

3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาหรือประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน ตามความหมายนี้ หลักสูตรหมายถึง เนื้อหาของวิชาส่วนหนึ่งและการจัดประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1959:4) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะก่อให้เกิดผลของการเรียนที่โรงเรียนพึงปรารถนา ทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน

ทาบ (Taba. 1962:12) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้เด็กเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ถึงจุดมุ่งหมายได้

สำหรับในประเทศไทย นักการศึกษาของไทยได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ถาวร บัวศรี (2504:2) ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ทุก ๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521:2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ

1. รายการที่ทางโรงเรียนกำหนดสอน และรวมทั้งวัสดุหลักสูตรอื่น ๆ
2. รายวิชาที่สอน ให้กับเด็ก
3. รายวิชาที่ทางโรงเรียนเปิดสอน
4. การวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนจัดเสนอแนะขึ้นไว้

สมิตรี คุณานุกร (2518:259) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของ "หลักสูตร" ที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ เนื้อหาวิชา ทศนคติ แบบพฤติกรรม ที่จัดให้กับผู้เรียน โดยสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้ภายในและภายนอกสถานศึกษา และมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการพิจารณาหลักสูตร สำระสำคัญที่ควรกล่าวถึง คือ องค์ประกอบของหลักสูตร เพราะสามารถทำให้เห็นโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบ ทาบ (Taba. 1962:424-425) มีความเห็นว่า หลักสูตรไม่ว่าจะออกแบบหรือมีรูปแบบอย่างไร ควรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ส่วน คือ

- 2.1 ความมุ่งหมาย
- 2.2 เนื้อหา
- 2.3 การนำหลักสูตรไปใช้
- 2.4 การประเมินผล

2.1 ความมุ่งหมาย จะเป็นแนวทางในการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนรู้ว่า จะต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนใคร จะสอนทำไม มีวัตถุประสงค์อย่างไร และจะมีวิธีการสอนและการประเมินอย่างไร (กาญจนา คุณารักษ์. 2527:77;อ้างอิงมาจาก Taba. 1962:424-425)

นอกจากนี้สมิทธิร คุณากร (2518:42-43) กล่าวว่า ความมุ่งหมายเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ ความมุ่งหมายทางการศึกษามีอยู่หลายระดับ เช่น ความมุ่งหมายระดับชาติ ความมุ่งหมายของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหมวดวิชา ความมุ่งหมายของการสอน หรือ ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และ ความมุ่งหมายของแต่ละระดับควรมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันและสามารถนำไปปฏิบัติได้

ความมุ่งหมายทางการศึกษาโดยทั่วไปมีความสำคัญอยู่หลายประการ คือ (ธำรง บัวศรี. 2504:18)

1. เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมการศึกษา
2. เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบกระบวนการและเป้าหมายของการใช้หลักสูตร

4. ช่วยในการกำหนดความมุ่งหมายและการบริหารงานของโรงเรียน

5. ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

ความมุ่งหมายทางการศึกษาโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ บลูม (Bloom 1967:6-8)

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถทางสติปัญญา

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ วัฒนธรรม คุณธรรม ค่านิยม

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะหรือความชำนาญในการใช้มือหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ควรให้แคบและเจาะจงลงไปในแต่ละระดับการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และจะต้องสอดคล้องกับความมุ่งหมายระดับชาติ นอกจากนี้ความมุ่งหมายจะต้องกล่าวไว้ชัดเจน เพื่อให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้เข้าใจแจ่มแจ้ง ตรงกันและใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ โดยเฉพาะความมุ่งหมายในระดับหมวดวิชา ควรให้ชัดเจนมากที่สุด เพื่อว่าจะได้สามารถแปลความหมายออกมาในรูปของพฤติกรรมที่ต้องการได้หลังจากที่มีการเรียนการสอนสิ่งนั้นแล้ว (รัตนา ศิริพานิช. 2519:25)

จากที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายคือสิ่งที่คาดหวัง หรือผลของความต้องการอาจจะเป็นความคาดหวังระดับชาติหรือในระดับรองลงมา เช่น ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา หรือ ความมุ่งหมายของการประถมศึกษา เป็นต้น ถ้าเป็นความคาดหวังหรือความต้องการในระดับที่เจาะจงมากขึ้นก็คือจุดประสงค์ในการสอนที่เรียกว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งคงเป็นจุดประสงค์ที่มีความแจ่มแจ้งสามารถปฏิบัติตามได้ โดยทั่วไปความมุ่งหมายของการศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

2.2 เนื้อหา หมายถึงสาระของความรู้ และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ เนื้อหาวิชาจะเป็นรายละเอียดที่จะนำมาถ่ายทอดแก่ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (กาญจนา คุณารักษ์. 2527:7; อ้างอิงมาจาก Taba. 1962:424-425) ทาบาได้เสนอเกณฑ์การเลือกเนื้อหาไว้ 6 ประการ คือ (Taba. 1962:262-289)

1. เชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละสาขาวิชา
2. สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม
3. มีความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึก
4. สนองความมุ่งหมายได้หลายประการ
5. สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
6. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

เนื้อหาเป็นการเลือกสรรและจัดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยต้องพิจารณาว่าเนื้อหาสาระอะไรควรนำไปสอนก่อนหลังพร้อมทั้งกำหนดเวลาด้วย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปอย่างมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุด (รุ่งทิวา จักรกร. 2526:86)

นอกจากนี้คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518:15) เสนอว่าเกณฑ์สำคัญในการจัดเนื้อหาแต่ละระดับการศึกษา ควรคำนึงถึงความต้องการในชีวิตจริง และความพิสดารอันกว้างขวางของวิทยาการในโลกปัจจุบันเป็นสำคัญด้วย ถ้าจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเหมาะสมดังกล่าวนี้แล้ว จะทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พอจะสรุปได้ว่า เนื้อหา หมายถึง สาระและการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้พัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และประสบการณ์ที่จัดให้ควรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสังคม

2.3 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการแปลงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไปสู่การสอนสอนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด ด้วยการใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด (กาญจนาคุณารักษ์. 2527:7; อ้างอิงมาจาก Tab. 1962:424-425)

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยการบริหารงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด หัวใจของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ คือ การสอน และผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้คือครู (รุ่งทิวา จักรกร. 2526:87) โดยทั่วไปการนำหลักสูตรไปใช้จัดได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ (สมิทธคุณานุกร. 2518:132)

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ได้แก่ การตีความมุ่งหมายของหลักสูตร

ว่ามีความมุ่งหมายอะไร และมีความต้องการให้เกิดอะไรขึ้นในตัวผู้เรียน หลังจากได้ทำความเข้าใจในเรื่องความมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรแล้วควรกำหนดรายละเอียดที่จะนำไปสอนให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามความมุ่งหมายนั้น ๆ โดยทั่ว ๆ ไป การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในรูปของวัสดุประกอบหลักสูตรซึ่งจะช่วยขยายความในหลักสูตรให้กระจ่างยิ่งขึ้น และอาจจะนำไปทำรายการสอนหรือบันทึกการสอนได้ เมื่อกำหนดให้ชัดเจนลงไปว่า ในชั่วโมงใดจะสอนเรื่องอะไร ตอนไหน เป็นเวลาเท่าไร จะมีกิจกรรมอะไร เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การที่หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายได้นั้น จำต้องมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านมาเสริม การจัดครูเข้าสอน ตลอดจนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ขนาดของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน ห้องสมุด การจัดตารางสอน ประมวลการสอน โครงการสอน หนังสือต่าง ๆ แบบเรียน การให้บริการต่าง ๆ ฯลฯ ผู้บริหารจะต้องคอยสำรวจจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่เสมอว่าเหมาะสมกับการนำหลักสูตรมาปฏิบัติหรือไม่

3. การสอนของครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญของหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นหัวใจของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพราะถึงแม้จะได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียังไง แต่ถ้าหากวิธีการสอนของครูยังไม่เปลี่ยนแปลงจากที่เคยปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็ต้องประสบความล้มเหลวอย่างแน่นอน ครูจึงเป็นตัวจักรสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูควรเอาใจใส่ในการสอน สอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะชี้ชะตาของหลักสูตรทั้งสิ้น ผู้บริหารมีหน้าที่คอยให้ความรู้ ความสะดวก คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้การสอนของครูและการเรียนของเด็กบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้

2.4 การประเมินผล เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการประเมินผล(กาญจนา คุณารักษ์. 2527:7; อ้างอิงมาจาก Tabo. 1962:424-425)

หลังจากที่นำหลักสูตรไปใช้แล้ว ต้องมีการประเมินผลว่า การนำหลักสูตรไปใช้เกิดผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหม่มีขอบเขตกว้างจะ

ต้องทำการวิเคราะห์ตัวหลักสูตร วิเคราะห์โครงการประเมินผลหลักสูตร เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974:311) ได้กล่าวถึงขอบเขตของการประเมินผลหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การประเมินผลจุดมุ่งหมายของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการสอน โดยประเมินว่ามีความเหมาะสม มีความเที่ยงตรงและครอบคลุมเพียงใด
 2. การประเมินผลโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน โดยประเมินว่าได้ทำต่อเนื่อง และมีการจัดลำดับก่อนหลังหรือไม่ ยึดโปรแกรมเป็นหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้รู้ถึงมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน การติดตามผลการเรียน การตัดสินคุณภาพของผู้จบการศึกษา
 3. การประเมินโปรแกรมเฉพาะบางส่วน พิจารณาในลักษณะของการสร้างและการบรรลุตามจุดมุ่งหมายของ โปรแกรม
 4. การประเมินผลการสอนพิจารณาในลักษณะการสร้างและการบรรลุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
 5. การประเมินผลโปรแกรมการประเมินผล
- ผลจากการประเมินหลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของหลักสูตร ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ นับตั้งแต่การวางจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจนถึงการใช้หลักสูตร หากพบจุดบกพร่องในเรื่องใดก็จะต้องปรับปรุงในเรื่องนั้น และสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งนั้น เช่น การเปลี่ยนจุดประสงค์ โครงสร้าง หรือเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ ก็อาจจะต้องมีการฝึกอบรมครู ซึ่งจะทำให้การสอนตามหลักสูตรใหม่ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วนั้นด้วย (พินัส หันนาคินท์. 2528:127)

จากการที่ได้พิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตร สรุปได้ว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล หลักสูตรจะมีประสิทธิผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ ซึ่งหมายถึงการเรียนการสอน อันเป็นความล้มพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย เพราะครูเป็นผู้ถ่ายทอด ชี้นำ เลือกวิธีสอน เลือกวัสดุอุปกรณ์ และเลือกจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน เป็นผู้ดำเนินการประเมินผลให้บรรลุจุดประสงค์ของการศึกษา

3. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้ใช้หลักสูตรเดียวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยจึงเสนอหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ไว้ดังนี้

หลักการ

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดหมาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงาน ตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับข้อจำกัด

ต่าง ๆ

4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจ

ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน

5. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความ

เจริญแก่ตนเองและชุมชน

6. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมมาซึ่งทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

7. มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพ มีความสามารถในการจัดการ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนะทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

โครงสร้าง

1. วิชาบังคับ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่รายวิชาดังต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับ จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้ คือ

1.1.1 ภาษาไทย	12	หน่วยการเรียนรู้
1.1.2 วิทยาศาสตร์	9	หน่วยการเรียนรู้
1.1.3 คณิตศาสตร์	6	หน่วยการเรียนรู้
1.1.4 สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
1.1.5 พละนาฏย	3	หน่วยการเรียนรู้
1.1.6 ศิลปศึกษา	3	หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้ คือ

1.2.1 สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
1.2.2 พละนาฏย	6	หน่วยการเรียนรู้
1.2.3 การงาน	6	หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษา

- 2.1.1 ภาษาไทย
- 2.1.2 ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์

2.2.1 วิทยาศาสตร์

2.2.2 คณิตศาสตร์

2.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.4 กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ

2.4.1 พละนาฏย

2.4.2 ศิลปศึกษา

2.5 กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

2.5.1 การงาน

2.5.2 อาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.1 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์
จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.1.2 กิจกรรมอื่น ๆ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.2 กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน
1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนด
แนวดำเนินการไว้ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อสำรวจความถนัด และความสนใจ

2. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง และสามารถแสวงหา

แนวทางในการพัฒนาตนเอง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการอย่างเต็มความสามารถ และได้มีโอกาส

หาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิชาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

4. จัดให้มีการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
5. ในการจัดการเรียนการสอน ให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผล และกระบวนการกลุ่ม
6. ให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดในการสร้างสรรค์งาน
7. ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยม และการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. ในการจัดการเรียนการสอน ให้คำนึงถึงความต่อเนื่องระหว่างหลักสูตรประถมศึกษา และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. เวลาเรียน

- 1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน
- 1.2 ในปีการศึกษาหนึ่ง ให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์
- 1.3 ในสัปดาห์หนึ่ง โรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที รวมอย่างน้อย 35 คาบ
- 1.4 ให้เรียนตามหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 30 คาบ และให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้นำพัฒนาประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และกิจกรรมอื่น 1 คาบต่อสัปดาห์ และกิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 1 คาบต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ให้มี

เวลาสำหรับนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอิสระ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอีกสัปดาห์ละ 2 คาบ

2. หน่วยการเรียนรู้

2.1 รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือ น้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนรู้มากขึ้นหรือน้อยลงเป็นไปตามสัดส่วน

3. วิชานำบังคับและวิชาเลือกเสรี

3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชานำบังคับ และวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับภาษาต่างประเทศ นักเรียนจะเลือกเรียนได้เพียง 1 ภาษา

3.2 การจัดทำรายวิชานำบังคับเลือก และเลือกเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และการใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

5.1 ต้องเรียนวิชานำบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างจำนวน 90 หน่วยการเรียนรู้ และทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน

5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้วิชานำบังคับแกนวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา

5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียนรู้

5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2 กิจกรรม โดยให้เลือกกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือกิจกรรมชุกวาทศาสตร์ หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์เป็นกิจกรรมบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และเลือกกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยแต่ละกิจกรรมต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด (ศึกษาธิการ. 2533:5-10)

ความเหมาะสมของการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533:3-8) ระบุไว้เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ว่ารัฐบาลได้แถลงอธิบายด้านการศึกษาต่อรัฐสภาว่า "การเร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่กันไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพ ให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมและวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ" ในระยะแรกคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการการขยายการศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาโดยวิธีไม่บังคับ และยึดหลักการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล กำหนดสาระการเรียนรู้เป็น 3 ส่วน คือ วิชาการ วิชาชีพ และสมรรถภาพพื้นฐาน และให้ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนมาใช้ในการดำเนินการ โดยการจัดตั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ในระบบโรงเรียนนั้น ให้กรมสามัญศึกษาเป็นแกนดำเนินการตามรูปแบบที่ดำเนินการอยู่แล้ว ให้ขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยกรมต่าง ๆ ที่มีสถานศึกษาให้ความร่วมมือ ส่วนนอกระบบโรงเรียน ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแกนดำเนินการประสานงานกับกรมอื่น ๆ ช่วยดำเนินการ ให้กรมวิชาการพิจารณาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นด้วย แต่การดำเนินงานตามมติดังกล่าวข้างต้นมีข้อจำกัดคือ

1. ข้อจำกัดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันของหน่วยงานอื่น เนื่องมาจากระบบระเบียบ การดำเนินการ
2. งบประมาณดำเนินการที่จำกัด
3. ประชาชนในชนบทยังไม่ตระหนักคุณค่าของการศึกษาจึงไม่ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาต่อ
4. เนื้อหาสาระของการเรียนไม่สนองตอบความจำเป็นและความต้องการในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ

จากข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น จึงเกิดแนวคิดใหม่เรื่องการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงจัดให้มีการประชุม โดยเชิญผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมพิจารณาแนวทางผลการประชุมมีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ โดย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้จัดทำโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาค-
บังคับเพิ่มอีก 3 ปี

โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533:11-27) ได้ระบุโครงการ
ไว้ว่า จากมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว ทำให้สำนักงานคณะ-
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากระดับ
ประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี (9 ปี) โดยมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

หลักการและเหตุผล

สภาพเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทยได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความ
ก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน และสังคม
กำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาน้อย นักเรียน
ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วเรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่ำมาก อยู่ในอัตราประมาณ 14.98 %
(การศึกษาในระบบ) เท่านั้น ขณะที่อารยประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ประชาชนได้รับการศึกษา
ไม่น้อยกว่า 9 ปี รัฐจึงควรมีมาตรการขยายโอกาสให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ศึกษา
ต่อมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กอายุ 11-12 ปี ซึ่งยังเล็กไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน และความ-
ต้องการของตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีคุณภาพ การศึกษาอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้นอีก 3 ปีจึงได้กำหนด
ให้มีโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในระบบโรงเรียนเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม
ในการดำเนินงานขยายการศึกษาภาคบังคับต่อไปอีก 3 ปี

2. เพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีที่ศึกษาต่อในระบบโรงเรียนเพิ่ม
ชั้นอีก 3 ปี
3. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนต่อการขยายการศึกษาภาคบังคับ

เป้าหมาย

ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อีก
3 ปี ในปี พ.ศ. 2533 กำหนดไว้ 122 โรงเรียน และมีนักเรียนเข้าเรียนจำนวน 4,890 คน
ส่วนในปี พ.ศ. 2534 กำหนดไว้ 216 โรงเรียน และควรมีนักเรียนเข้าเรียนจำนวน 17,280 คน

รูปแบบการจัด

จัดดำเนินการเรียนการสอนแบบในระบบโรงเรียน กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ให้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาอีก 3 ปี โดยจัดการศึกษาแบบให้เปล่า

โครงสร้าง

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	บังคับ แกน	เลือก เลือก	เลือก เสรี	บังคับ แกน	เลือก เลือก	เลือก เสรี	บังคับ แกน	เลือก เลือก	เลือก เสรี
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	4	-		4	-		4	-	
1.2 ภาษาต่างประเทศ	-	-		-	-		-	-	
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
2.2 คณิตศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
3. สังคมศึกษา	2	2		2	2		2	2	
4. พัฒนาบุคลิกภาพ			10			10			13
4.1 พละนามัย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงานและอาชีพ									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-	-		-	-		-	-	
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13
		30			30			30	
กิจกรรม									
1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาฯ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ									
1.1 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์		1			1			1	
1.2 กิจกรรมอื่น ๆ		1			1			1	
2. กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้		1			1			1	
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน		2			2			2	
รวมทั้งหมด		35			35			35	

จากโครงสร้างของหลักสูตรดังกล่าวนี้ สถานศึกษาจึงสามารถเลือกกิจกรรมการเรียน วิชาที่มาจากหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติแล้ว ได้อย่างหลากหลายได้แก่ หลักสูตรที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการ หลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาดำเนินการและหรือการจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น

การเรียน ผู้เรียนสามารถเทียบโอน ผลการเรียนจากหลักสูตรหนึ่ง ไปอีกหลักสูตรหนึ่ง ได้ โดยดำเนินการตามแนวที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมินผลการเรียน ได้มีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การจบหลักสูตร ผู้เรียนจะจบหลักสูตรการศึกษาเมื่อได้ปฏิบัติดังนี้

1. ต้องเรียน วิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือก วิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ใน โครงสร้างของหลักสูตร จำนวน 90 หน่วยการเรียน ทุกรายวิชาต้อง ได้รับการตัดสินผลการเรียน

2. ต้องได้ หน่วยการเรียนวิชาบังคับแกน วิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา

3. ต้องได้ หน่วยการเรียนทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียน

4. ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

4.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบ/สัปดาห์

4.2 กิจกรรมลูกเสือ หรือเนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ 1 คาบ/สัปดาห์

4.3 กิจกรรมแนะแนวหรือแก้ไขปัญหา

4.4 กิจกรรมมอัสวะ

แต่ละกิจกรรมที่เลือกเรียน/ปฏิบัติ ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาที่กำหนดในกิจกรรมนั้น ในแต่ละภาคเรียน

5. ต้องผ่าน จุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

ผลของการเรียน นักเรียนที่จบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดจะได้รับประกาศนียบัตร "สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น" มีศักดิ์และสิทธิแห่งประกาศนียบัตรวุฒิมัธยมศึกษา

เหมือนกับนักเรียนที่จบจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่กรมสามัญศึกษาดำเนินการทุกประการ

รูปแบบการนำหลักสูตรมาใช้

หลักสูตรนี้มีส่วนเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอยู่หลายประการ

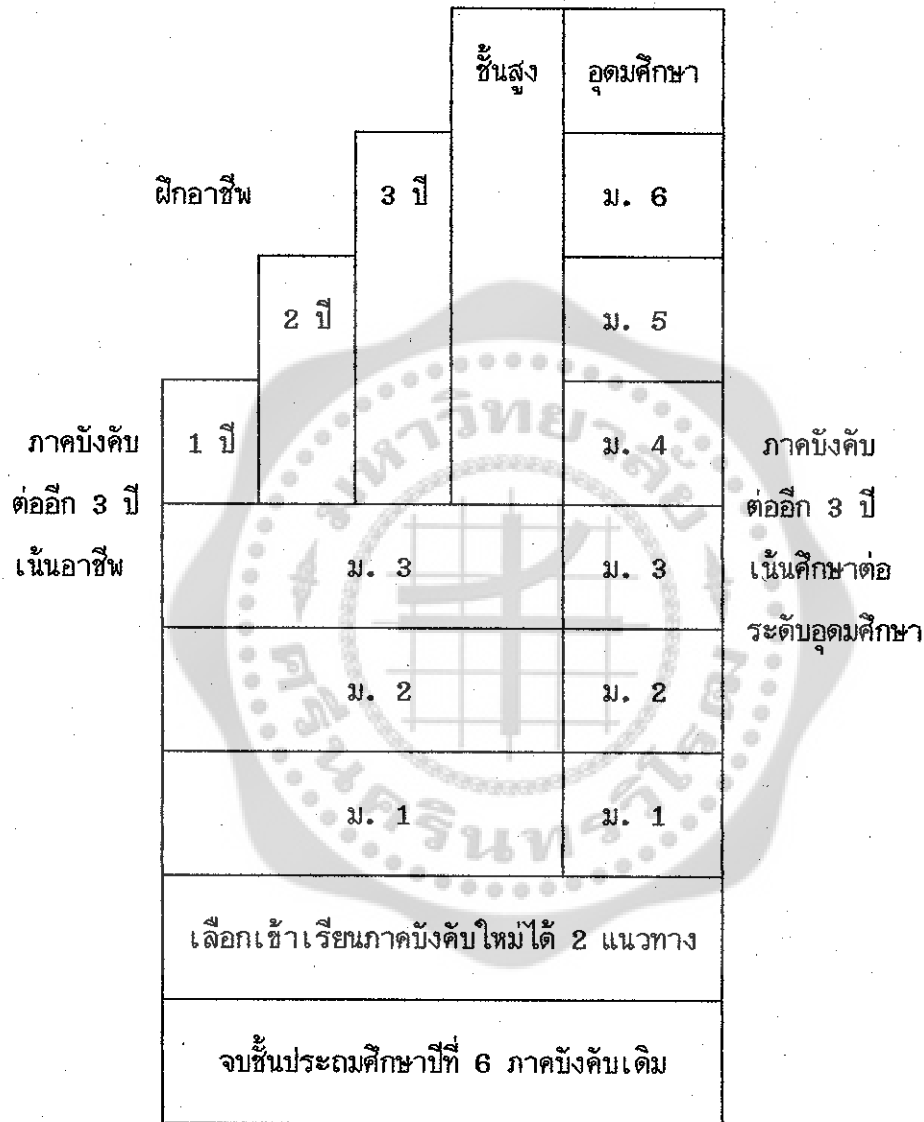
1. เน้นให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ ในการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน ชนบท จึงควรจัดวิชาเลือกเสรี เพื่อเน้นการเรียนวิชาชีพ ซึ่งมีรูปแบบการจัดดำเนินการได้ดังนี้
รูปแบบที่ 1 จัดให้เรียนเน้นวิชาการมากกว่าวิชาชีพ สอนของผู้เรียนที่มีความสามารถในเชิง วิชาการ

รูปแบบที่ 2 จัดให้เรียนเน้นวิชาชีพมากกว่าวิชาการ เหมาะสำหรับนักเรียนที่มีผลการ เรียนปานกลางหรือค่อนข้างต่ำ และมีความประสงค์จะศึกษาต่อด้านวิชาชีพ

อย่างไรก็ตาม รูปแบบทั้งสองรูปแบบสามารถโอนผลการเรียนและเปลี่ยนสายการเรียนได้ โดยผู้เรียนแต่ละสายอาจจะต้องเรียนวิชาเพิ่มเติมที่แต่ละสายเน้น ให้มีความต่อเนื่องกันในระบบ

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนจากหลักสูตรอื่น ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษา- ธิการอนุมัติแล้วได้ และสามารถนำผลการเรียนจากหลักสูตรอื่นมาขอเทียบ โอนผลการเรียนได้ เช่น หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ (ปวช. พิเศษ) เป็นต้น

แนวการจัดการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี

เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว รัฐจัดการภาคบังคับเพิ่มอีก 3 ปี โดยผู้เรียนเลือกสายการเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และหากผู้เรียนมีความประสงค์จะเปลี่ยนสายการเรียนก็สามารถดำเนินการได้ โดยปฏิบัติตามระเบียบการโอนสายการเรียน ตามรูปแบบ

กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 โดยมีขั้นตอนดำเนินการ คือ

1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แจกสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนพื้นที่เป้าหมาย
2. จัดประชุมอบรมผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์
3. ผลิตเอกสาร สื่อ คู่มือครู แผนการสอน หนังสือเรียน ตลอดจนเอกสารประกอบต่าง ๆ
4. ดำเนินการเรียนการสอน และพัฒนา
5. นิเทศ ติดตามผล และพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ
6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการ
7. ดำเนินการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินการเสนอ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. พิจารณาขยายผลการดำเนินงานโครงการ

งบประมาณดำเนินการ

พ.ศ. 2533 จำนวน 16,200,000 บาท

ส่วนกลาง 583,264 บาท

ค่าตอบแทน 9,200 บาท

ค่าวัสดุ 114,000 บาท

ค่าใช้สอย 460,000 บาท

ค่าที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง

อื่น ๆ

ส่วนภูมิภาค 15,616,736 บาท

ค่าตอบแทน 1,210,000 บาท

ค่าวัสดุ 9,464,669 บาท

ค่าใช้สอย 4,942,067 บาท

ค่าที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง

พ.ศ. 2534	จำนวน	26,000,000 บาท
ส่วนกลาง	จำนวน	750,260 บาท
ค่าตอบแทน	จำนวน	4,000 บาท
ค่าใช้สอย	จำนวน	628,760 บาท
ค่าวัสดุ	จำนวน	117,500 บาท
ส่วนภูมิภาค	จำนวน	25,249,740 บาท
ค่าตอบแทน	จำนวน	2,040,000 บาท
ค่าใช้สอย	จำนวน	5,065,740 บาท
ค่าวัสดุ	จำนวน	18,144,000 บาท

การประเมินผล

ตัวบ่งชี้ที่พึงปรารถนา

1. เปิดทำการสอนต่อไปในโรงเรียนประถมศึกษา
2. เปิดทำการสอน 72 จังหวัด ๆ ละ 1-3 โรงเรียน โรงเรียนละ 1-2 ห้องเรียน นักเรียนห้องเรียนละ 30-40 คน รวม 217 โรงเรียน 553 ห้องเรียน นักเรียน 21,360 คน
3. นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วจำนวน 21,360 คน ได้รับการศึกษาต่อถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. บุคลากรระดับ กรม จังหวัด อำเภอ โรงเรียน จำนวน 3,196 คน ได้รับการฝึกอบรมประชุมสัมมนาเพื่อสามารถจัดดำเนินการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาภาคบังคับในระบบโรงเรียนเพิ่มอีก 3 ปี
2. นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21,360 คน ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียนเพิ่มอีก 3 ปี
3. ผลสรุปเจตคติของผู้ปกครอง ประชาชน ต่อการจัดการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี

ปัญหาการใช้หลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นงานที่มีกระบวนการซับซ้อน ย่อมเกิดปัญหาในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การยกร่าง ตลอดจนถึงการนำไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักสูตรไปใช้ ย่อมมีปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านการบริหารหลักสูตร การสอนของครู ความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งสิ้น หลาย ๆ ประเทศย่อมประสบปัญหาในการใช้หลักสูตรเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากรายงานการสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรของกลุ่มประเทศในเอเชีย ซึ่งประกอบด้วยประเทศ อินโดนีเซีย อิหร่าน ศรีลังกา และปากีสถาน ณ ประเทศปากีสถาน ระหว่างวันที่ 1-10 พฤศจิกายน 2518 ยูเนสโก (UNESCO, 1976:28-34) ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้หลักสูตรดังนี้

1. ปัญหาการขาดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งจำแนกได้ดังนี้คือ
 - 1.1 การขาดครูทุกท้องถิ่นในบางประเทศ
 - 1.2 การขาดครูเฉพาะบางท้องถิ่น เช่น ตามชนบทหรือท้องถิ่นห่างไกล ปัญหานี้ประสบกับประเทศผู้เข้าสัมมนาทุกประเทศ นอกจากนี้บางประเทศจะขาดครูสตรีในท้องถิ่นห่างไกลด้วย
 - 1.3 การขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และด้านการช่างเทคนิคต่าง ๆ
2. ปัญหาการไม่ยอมรับและไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครูตามแนวหลักสูตรใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ทุกฝ่ายต่างก็ตั้งความหวังไว้ที่ครูว่า ครูต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองในการสอนให้เป็นไปตามแนวหลักสูตรใหม่ แต่ครูส่วนใหญ่หาได้ทำเช่นนั้นไม่ ทุก ๆ ประเทศจะประสบปัญหาทางด้านครูไม่ยอมเปลี่ยนแปลงบทบาทของตน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูเคยชินกับการสอนแบบวิธีเก่า ๆ มานาน การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ก็ไม่ได้เน้นหรือให้โอกาสครูได้ฝึกเกี่ยวกับวิธีสอนที่จะนำไปใช้ ประกอบกับครูไม่เข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ด้วย ครูจึงใช้วิธีสอนแบบเดิมที่เคยสอนมา
3. ปัญหาทางด้านการจัดอบรมครู แยกได้ 2 ประการดังนี้

3.1 ระยะเวลาในการอบรมสั้น กระทั่งทัน และส่วนใหญ่การอบรมมักจะจัดในระหว่างเปิดภาคการศึกษา ทำให้ล่วงละเมิดเวลาสอนเด็ก

3.2 การอบรมเป็นแบบถ่ายทอด ทำให้ผู้รับการถ่ายทอดไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ดีพอ

4. ศูนย์พัฒนาหลักสูตรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน

ปัญหาที่ประเทศต่าง ๆ ประสบคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรที่ตั้งขึ้นแต่เดิมมักเป็นหน่วยงานเล็ก ๆ และหน่วยงานที่ไม่ได้รับการเหลียวแลช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านงบประมาณ หรือบุคลากรจากผู้บริหารระดับสูง จึงทำให้หน่วยงานนี้ปฏิบัติงานไม่ได้เต็มที่ประกอบกับหน่วยงานนี้ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตนดีพอ จึงทำให้ขาดการประสานงานที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้ นอกจากนี้ยังมีรายงานการล้มเหลวเกี่ยวกับหลักสูตรของกลุ่มประเทศในเอเชีย ซึ่งได้แก่ ประเทศ อัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา ณ ประเทศเกาหลี ระหว่างวันที่ 1-30 ตุลาคม 2519 ยูเนสโก (UNESCO, 1977:66) ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้
2. ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. การอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากระยะเวลาในการอบรมจำกัด ขาดงบประมาณและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความรับผิดชอบ
4. ประเทศต่าง ๆ ประสบปัญหาขาดแคลนเอกสารหลักสูตร เนื่องจากขาดงบประมาณและการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก นอกจากนี้บางประเทศยังประสบปัญหาต่าง ๆ ดังเช่น ครูไม่ใช้เอกสารหลักสูตรประกอบการสอน ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นต้น

5. ในบางประเทศจะประสบปัญหาเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาหลักสูตรคือ ทางศูนย์ขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

สำหรับประเทศไทยก็ประสบปัญหาการใช้หลักสูตรเช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ซึ่งได้มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรทุกปี นับตั้งแต่

เริ่มประกาศใช้หลักสูตรเป็นต้นมา ดังจะเห็นได้จาก ผลของการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในปีการศึกษา 2522 ของกรมสามัญศึกษา จากการสุ่มตัวอย่าง โรงเรียนจำนวน 94 โรงเรียน จากโรงเรียนทั่วประเทศ ประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีสัมฤทธิ์ผล เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความคาดหวังของหลักสูตรเพียงใด ผลของการศึกษาปรากฏว่า

1. ความพร้อม

1.1 สภาพความพร้อมของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่า สิ่งที่โรงเรียนมีไม่เพียงพอ จัดลำดับตามความรุนแรงของการขาดแคลนคือ ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ โรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกงานและอาชีพ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามลำดับ

1.2 สภาพความพร้อมของครูผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ โดยพิจารณาจากภาระงานการสอนต่อสัปดาห์ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งถือว่า ครูยังมีเวลาว่างสำหรับเตรียมกิจกรรมการสอนได้ประมาณ 15 ชั่วโมง/สัปดาห์

1.3 ความพร้อมของนักเรียนก่อนเข้าเรียนตามหลักสูตรชั้น ม.2 พบว่า นักเรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมค่อนข้างต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

2. การนำหลักสูตรไปใช้

ครูในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า สามารถปฏิบัติตามหลักสูตรในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ

2.1 ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และยังติดการสอนแบบเดิม ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร

2.2 ไม่สามารถสนองความประสงค์ของหลักสูตรในเรื่องการสอนวิชาชีพได้ เพราะขาดสถานฝึกงานอาชีพ สถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือและค่าใช้จ่ายสูง

2.3 ขาดอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

2.4 เนื้อหาในหลักสูตรกว้างและมีมาก แต่เวลาสำหรับจัดกิจกรรมมีน้อย

3. ความสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร

3.1 ข้อมูลจากการวัดด้วยแบบทดสอบ พบว่า จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถ

เรียนรู้ได้ตั้งแต่ 60 % ของจำนวนจุดประสงค์ต่าง ๆ ของแต่ละวิชา ยังมีจำนวนนักเรียนส่วนน้อยที่มีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร จำนวนที่สูงที่สุดมีนักเรียนเพียงร้อยละ 17.39 ที่สามารถบรรลุจุดประสงค์ได้ 60 % ของจุดประสงค์ทั้งหมด ในวิชาวิทยาศาสตร์ และจำนวนต่ำสุดมีนักเรียนเพียงร้อยละ 2.54 ที่สามารถบรรลุจุดประสงค์ได้ 60 % ของจุดประสงค์ทั้งหมดในวิชาภาษาอังกฤษ

3.2 ข้อมูลจากมาตราส่วนประมาณค่า ที่ใช้ประเมินจุดประสงค์ของแต่ละวิชาที่นักเรียนสามารถทำได้ โดยใช้เกณฑ์ว่ามีนักเรียนร้อยละ 60 ทำจุดประสงค์นั้นได้ ปรากฏว่ามีจุดประสงค์จำนวนน้อยไม่ถึง 60 % ของจุดประสงค์ทั้งหมดที่นักเรียนทำได้ในแต่ละวิชา

3.3 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรผู้บริหาร และครูเห็นด้วยว่าหลักสูตรนี้มีคุณค่าให้เกิดความเจริญของงานที่พึงประสงค์ (ศึกษานิเทศก์. 2533:82-87)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ยังมีปัญหาในการดำเนินการใช้หลักสูตรหลายด้าน เช่น ด้านความพร้อมของสถานศึกษา ยังขาดบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดห้องปฏิบัติการพิเศษต่าง ๆ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนก็ยังขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ขาดอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการศึกษาสายอาชีพไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือ และในด้านของเอกสารหลักสูตรนั้นก็ยังมีการผลิตเอกสารทางวิชาการตำราเรียนไม่ทันต่อความต้องการในการใช้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสำรวจว่า ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะพบปัญหาเหล่านี้หรือไม่

ความต้องการ

1. ความหมายของความ ต้องการ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความต้องการ หมายถึง ลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ทั่วไปประสงค์ให้มีให้เป็นตามธรรมชาติ เช่น ต้องการหายใจ ต้องการรัก และถูกรัก เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะตามธรรมชาติ (กังวล เทียนกันเทศก์. 2531:360)

ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์อยากได้หรืออยากเป็นในขณะนั้น (เวรศักดิ์ เพียรชอบ. 2522:15)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าความต้องการหมายถึง ลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ที่อยากได้อะไรในขณะนั้น เช่น ความต้องการที่จะเข้ารับการอบรม ความต้องการด้านการจัดแหล่งบริการความรู้ เป็นต้น

2. ความต้องการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความต้องการของการจัดการศึกษาแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไป และในการเปิดสอนหลักสูตรมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในสิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ ลักษณะของการใช้ห้องเรียนที่มีอยู่เดิมของโรงเรียนประถมศึกษา อาจทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและผู้สอน วิจิตร วรุตบางกูร (2528:63) กล่าวถึงลักษณะห้องเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการสำหรับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาว่า ห้องเรียนสำหรับเด็กวัยนี้ควรมีความแตกต่างจากห้องเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพราะหลักสูตร กิจกรรมและความต้องการพื้นที่ และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันมาก ห้องเรียนสำหรับเด็กวัยนี้ต้องการบริเวณที่กว้าง วิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายร่วมกัน และบริเวณศึกษาตามลำพังด้วย จึงต้องการพื้นที่ ๆ กว้าง แสงสว่างพอเหมาะ มีที่เก็บของ กระดานดำ บริเวณสำหรับแสดงผลงานตีพิมพ์ ประการและจัดนิทรรศการ ห้องเรียนควรมีการตกแต่งเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงลักษณะห้องเรียนวิชาเฉพาะอีกด้วย การเรียนวิชาเฉพาะบางวิชาจะได้ผลดีตามความประสงค์จะต้องใช้สภาพแวดล้อม และอุปกรณ์ที่มีความพิเศษแตกต่างกันออกไป เป็นต้นว่าห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนวิชาศิลปะ ห้องดนตรี ห้องนาฏศิลป์ และห้องธุรกิจ... ฯลฯ ห้องเรียนเหล่านี้ต้องการการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการทางการศึกษาและหลักสูตร

สำหรับครูผู้สอน นอกจากจะมีความต้องการบรรยากาศของห้องเรียนห้องสอนที่ดีแล้ว อาจมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ความต้องการในการใช้วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ อีก ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะมากหรือน้อยอย่างไร ต้องทำการสำรวจและวิจัยต่อไป เพื่อหาแนวทางสนองความต้องการของครูผู้สอนให้ได้มากที่สุด

ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญมี พันธุ์ไทย (2521:45-49) ศึกษาการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหาร 57 คน และครูผู้ควบคุมวัสดุอุปกรณ์ 57 คน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษามีการใช้อาคารเรียนอย่างมีประสิทธิภาพผลสูงมาก ในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่นั้น ส่วนมากใช้การได้ดี โดยมีอัตราการใช้ 1-4 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้โรงเรียนส่วนมากได้ระบุว่า เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องฉายสไลด์เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการสูง

สุมาลี จันทร์ชลอ (2521:64-69) ทำการติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนราษฎร์และครูในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 แฟคเตอร์ ทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ด้วยสูตรของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนค่อนข้างน้อย
2. ครูโรงเรียนรัฐบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนสูงกว่าโรงเรียนราษฎร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูได้ปฏิบัติตามการประเมินผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรใหม่ในระดับปานกลาง
4. ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ได้ปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน ได้ถูกต้อง ไม่แตกต่างกัน
5. ครูมีปัญหาสำคัญในการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ในเรื่อง

- 5.1 คู่มือการประเมินผลการเรียน ไม่พอเพียง
- 5.2 ขาดความรู้เรื่องระเบียบการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด
- 5.3 ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำ
- 5.4 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิชาการเขียนข้อสอบให้ดีและเหมาะสม
- 5.5 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 5.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล
- 5.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลก่อนเรียน

6. ครูโรงเรียนราษฎร์มีปัญหาในเรื่อง ขาดความรู้เรื่องระเบียบการ ประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด ขาดความรู้เรื่องการประเมินผลแบบใช้กลุ่มใช้เกณฑ์ ขาดความรู้เรื่องการตัดเกรด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำมากกว่าครู โรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ

7. ความรู้ในหลักการประเมินผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นรินทร์ อิ่มเพิ่มพูน (2522:62-69) ทำการศึกษาวิธีการที่ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม ใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนตามการรับรู้ของครู เพื่อสำรวจถึงวิธีการที่ครูใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม จาก 24 โรงเรียน จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่สร้างเป็นสถานการณ์ จำนวน 30 พฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า ครูในกลุ่มตัวอย่างเลือกใช้วิธีการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาตามลำดับมากน้อยดังนี้ คือ วิธีการทำโทษทางวาจา วิธีการไม่ทำโทษ วิธีการทำโทษทางกาย วิธีการทำโทษทางสังคมและไม่แก้ปัญห ครูเพศชายและเพศหญิงที่มีวุฒิต่างกัน และประสบการณ์สอนต่างกัน ใช้วิธีการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นุชรินทร์ ฟ้าร่มขาว (2522:95-97) ทำการศึกษาการใช้สื่อการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนตอบตรงกันว่า สื่อการสอนที่มีมากที่สุดที่โรงเรียน คือ

กระดานดำ หนังสืออ้างอิงประกอบบทเรียน หนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ รูปภาพ และไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง ผู้บริหารเห็นว่าผู้สอนภาษาไทยทำสื่อการสอนชิ้นใช้เองหรือผู้อื่นช่วยทำให้มากที่สุด ส่วนผู้สอนตอบว่าได้สื่อการสอนมาจากการใช้ของส่วนตัว หรือซื้อหามาเองมากที่สุด

2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนนั้น ผู้บริหารเห็นว่าผู้สอนภาษาไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมและจัดหาสื่อการสอนมาใช้มากที่สุด ส่วนผู้สอนเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือ การขาดงบประมาณส่วนตัวในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และทางโรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน

ณัฐพร จิระโชติวานิช (2524:81-86) ทำการศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมในวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนรัฐบาลที่สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 252 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 31 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดคือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริม และนักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนซ่อมเสริม สำหรับสภาพปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์มากมี 17 ปัญหา ได้แก่ การที่นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัวทำให้เรียนไม่เต็มที่ ไม่มีเวลาสำหรับการเรียนซ่อมเสริม ครูมีหน้าที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน มีชั่วโมงสอนมาก ขาดคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม ครูไม่มีเวลาในการวางแผนการสอน ไม่ทราบว่าจะใช้วิธีสอนใดที่จะทำให้การสอนซ่อมเสริมมีประสิทธิภาพ จำนวนครูและนักเรียนไม่ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกัน การประเมินผลด้วยวิธีการให้นักเรียนประเมินผลด้วยตนเอง การขาดงบประมาณในการจัดซื้อหรือทำอุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ครูขาดทักษะของความรู้ในการสร้างอุปกรณ์ นักเรียนที่เรียนช้าขาดเรียนบ่อย และมีพื้นฐานทางด้านภาษาไทยไม่เพียงพอ รวมทั้งนักเรียนที่สอบตกและไม่สนใจวิชาภาษาไทย ก็จัดว่าเป็นปัญหาในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทักษะ ศุภษาศัย (2524:81-90) และ เสถียร เอกอุ้น (2524:76-86) ที่ทำการวิจัยเรื่องเดียวกัน แต่ใช้ตัวอย่างประชากรในเขตการศึกษา 2 และในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้ง 10 แห่ง โดยครูสอนภาษาไทยในเขตการศึกษา 2 มีความเห็นว่าสภาพที่ก่อให้เกิดปัญหามากในการสอนซ่อมเสริมมี 27 ปัญหา

ซึ่งมากกว่าสภาพที่ก่อให้เกิดปัญหาตามความคิดเห็นของครูสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เห็นว่ามีปัญหาในระดับมากเพียง 13 ปัญหาเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่าครูที่สอนซ่อมเสริมที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จะมีความพร้อมในการสอนซ่อมเสริมในวิชาดังกล่าว มากกว่าครูที่สอนซ่อมเสริมในต่างจังหวัด

ขุ่มศรี บุญสิทธิ์ (2524:53-60) ศึกษาการใช้ประโยชน์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม คือโรงเรียนยังใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ไม่เต็มที่ แต่มีข้อน่าสังเกตคือ อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันมาก ส่วนอัตราการใช้พื้นที่ต่อนักเรียนพบว่า อัตราการใช้พื้นที่ต่อนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของยูเนสโก (UNESCO) ทั้ง ๆ ที่อัตราการใช้ห้องปฏิบัติการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

มันทนา จงสุขสันตกุล (2524:60-66) ทำการศึกษาปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูวิทยาศาสตร์มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย แต่มีปัญหาเกี่ยวกับคู่มือครู เนื้อหาวิชา การใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านการวัดผล และการประเมินผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตลอดจนครูวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผลการเรียน และการปรับปรุงหลักสูตรเฉลี่ยอยู่ในระดับควรจัดทำมาก แต่ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครูวิทยาศาสตร์ โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ ประสบการณ์ในการสอนวิทยาศาสตร์ และการอบรมเชิงปฏิบัติการทางการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏว่ามีปัญหาไม่แตกต่างกัน

พร้อมเพรา คงชนะ (2526:90-104) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพของท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 10 โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 10 โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญ-

ศึกษา ในเขตการศึกษา 10 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การคำนวณค่าร้อยละ ความถี่ ให้ค่าน้ำหนัก
คะแนนตามการจัดอันดับและทดสอบ ไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า คู่มือการสอนวิชาอาชีพของท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น มีลักษณะสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน แต่การประกอบการเรียนวิชาอาชีพของท้องถิ่นระดับมัธยม-
ศึกษาตอนต้นยังมีลักษณะ ไม่ครบทุกด้าน และสื่อการสอนที่ครูใช้ในการสอนวิชาอาชีพของท้องถิ่น ไม่มี
เพียงพอ และครูใช้สื่อการสอนเป็นบางครั้ง
2. หน่วยงานที่จัดทำสื่อการสอนในวิชาอาชีพของท้องถิ่น ซึ่งจัดทำสื่อการสอนในระดับมาก
คือ กรมวิชาการ และสำนักพิมพ์เอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดทำสื่อการสอนในวิชานี้น้อยที่สุด
3. ผู้บริหารมีความเห็นว่า คู่มือการสอนเป็นสื่อการสอนที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุด และแผน
การสอนเป็นสื่อการสอนที่ครูผู้สอนใช้น้อยที่สุด ในขณะที่ครูมีความเห็นว่าหลักสูตรเป็นสื่อการสอนที่ครู
ใช้มากที่สุด และจุลสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการสอนที่ครูผู้สอนใช้น้อยที่สุด
4. ปัญหาที่ผู้บริหารและครูพบเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพของท้องถิ่นระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นซึ่งเป็นปัญหามากคือ การไม่ได้ใช้สื่อการสอน ได้รับล่าช้า ไม่ครบถ้วนและไม่เพียงพอ ส่วน
ที่เป็นปัญหาน้อยคือ การไม่เข้าใจจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในคู่มือการสอน ไม่สามารถปฏิบัติ
ตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุไว้ในคู่มือได้ ไม่สามารถจัดหาสื่อการสอนตามที่ระบุไว้ได้ ไม่
สามารถประเมินผลตามที่เสนอไว้ในคู่มือได้

วรรณวิภา คุณะเกษม (2526:จ) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรคณิต-
ศาสตร์มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของครูในเขตการศึกษา 11 พบว่า ความคิดเห็น
ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนรัฐบาลและ โรงเรียนราษฎร์เห็นว่าการ
ใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ พ.ศ. 2521 เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน
ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ครูที่สอนในโรงเรียนรัฐบาล กับครูที่สอนในโรงเรียนราษฎร์
มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และครูที่
ไม่เคยกับครูที่เคยเข้าร่วมการประชุมอบรมหรือการสัมมนาก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

วันเพ็ญ งามพุทธเสน (2526:116-130) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอน

ต้นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตัวอย่างประชากรเป็น
ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 120 คน ครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 120 คน ที่
อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพ
การจัดสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การ
เรียนรู้ จัดสอนในชั่วโมงที่จัดไว้สำหรับการสอนซ่อมเสริม โดยเฉพาะ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน
โดยใช้ผลการเรียนของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับความ
สามารถของนักเรียน มีการประเมินผลเมื่อนักเรียนเรียนครบตามที่กำหนดไว้ ถ้านักเรียนไม่ผ่าน
การประเมินผลก็ต้องเรียนซ้ำอีก สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้
บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหาร การ
วัดและประเมินผล สื่อการเรียน สถานที่ สภาพแวดล้อมทางสังคมและบริการต่าง ๆ ส่วนปัญหา
ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิทยาศาสตร์มีความเห็นต่างระดับกันนั้น ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน
ซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ และนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมวิชาวิทยาศาสตร์

สุวิทย์ ชี้อตตรง (2526:109-127) ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา
อาชีวศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ
ระยอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และครูผู้สอนวิชาอาชีวศึกษา เครื่องมือที่
ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตร-
ฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีวศึกษา
ด้านต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับหลักสูตรด้านกิจกรรม
การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การแนะแนว สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ส่วนการวัด
และประเมินผลไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอน
และนักเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้ว ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ย
ของความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนอยู่ในระดับมากด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการ
สอน และด้านการวัดและการประเมินผล ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการแนะแนวและ
ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน

เกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติของกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยทั้งสามด้าน

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาอาชีพด้านต่าง ๆ นั้น พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของครูผู้สอนและนักเรียนแล้ว ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นทั้งของครูผู้สอนและนักเรียนอยู่ในระดับน้อย เกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน และการแนะแนว ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งสองด้าน สำหรับด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นทั้งของครูผู้สอนและนักเรียนอยู่ในระดับมาก

อุไทยวรรณ พูลทวี (2526:151-184) ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 8 อุปกรณ์ที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 115 คน และครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 215 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูสังคมศึกษามีความเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิควิธีสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารและครูสังคมศึกษามีความเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย แต่ครูสังคมศึกษาเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการประเมินผล การเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและการประเมินผล การเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา

เจิม สืบขจร (2527:154-155) ทำการศึกษานโยบายการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษา ประชากรที่ใช้คือ

ผู้บริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 98 โรงเรียน โดยไม่มีการ
 สุ่มตัวอย่าง จำนวน 688 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผล
 การวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวพบว่า ปัญหาในการแนะแนวที่พบเรียงลำดับจากมากไป
 น้อยคือ ครูแนะแนวมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน บริการแนะแนวยังไม่จริงจัง ครู
 แนะแนวไม่สามารถแก้ปัญหาเด็กได้อย่างกว้างขวาง โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการแนะแนว
 ครูแนะแนวยังเข้าไม่ถึงเด็ก มีเวลาเฉพาะในคาบที่จัดไว้และไม่สนใจจะแก้ปัญหา ครูแนะแนวบรรจุ
 ใหม่ขาดประสบการณ์ในการทำงานและการจูงใจนักเรียน บุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวโดยตรง
 ทำงานไม่เต็มที่ ครูแนะแนวมีขวัญและกำลังใจไม่สู้ดี เพราะผลงานไม่เห็นผลโดยทันที เมื่อฝ่าย
 แนะแนวติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้ว ไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเท่าที่ควร

สหัสศรี เพ็ญบุญ (2527:90-101) ทำการศึกษาเพื่อนำเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริม
 หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
 เป็นครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร
 วิชาคณิตศาสตร์ หรือทำหน้าที่สอนคณิตศาสตร์ จำนวน 126 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
 ต้นเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ 495 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัย
 สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าร้อยละ มีชนิดเมตริกชนิด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้ว
 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาสร้างโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์
 นำโครงการที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและประเมินโครงการ แล้วปรับปรุงแก้ไขเสนอเป็น
 โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพ-
 มหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. เกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรม ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมควรเป็นครูที่ปรึกษา
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์หรือครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ควรดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ
 ซึ่งประกอบด้วยครูคณิตศาสตร์และนักเรียนที่เป็นสมาชิกชุมนุมคณิตศาสตร์ เงินที่นำมาใช้จัดกิจกรรม
 ควรได้มาจากงบประมาณของโรงเรียน เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมควรจัดในช่วง
 กิจกรรมชุมนุม หรือระหว่างเวลาพัก การเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความ
 เหมาะสมกับระดับชั้น วุฒิภาวะ ความสนใจของนักเรียน สถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม คือ

ในห้องเรียน

2. ครูที่ปรึกษาควรมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่วนนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเฉพาะเรื่อง

3. กิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ในระดับมากอันดับแรกคือ แข่งขันตอบปัญหาระหว่างโรงเรียน รองลงมาคือ แข่งขันตอบปัญหาภายในโรงเรียน

4. การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ และมีความรู้ในคณิตศาสตร์มากขึ้น และ ช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

เกณฑ์ดี ศรีลิขิตวงษา (2528:60-73) ทำการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวอย่างประชากรเป็นครูหัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 41 คนและครูวิทยาศาสตร์ 184 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีซักถามและให้นักเรียนทำการทดลอง ซึ่งนักเรียนได้ทำการทดลองเกือบทุกการทดลองที่มีในแบบเรียน โดยใช้วิธีทดลองตามที่กำหนดในแบบเรียน ครูส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ เช่น การสังเกต การวัดการคำนวณ การแปลผลจากข้อมูล และการลงความเห็นจากข้อมูล มีครูจำนวนน้อยที่เห็นว่านักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการจัดจำแนก การจัดกระทำข้อมูลและการสื่อความหมาย การหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติกับเวลา การพยากรณ์ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดและควบคุมตัวแปร และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และครูวิทยาศาสตร์ทุกคนเห็นว่านักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะการออกแบบการทดลองเลย ในการอภิปรายผลการทดลองครูส่วนใหญ่จะเป็นผู้อภิปราย และนำให้นักเรียนสรุปผลการทดลอง กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ครูส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำได้แก่ การทำแบบฝึกหัด การค้นคว้าและการเขียนรายงาน

2. การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่

ไม่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนส่วนใหญ่ก็ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิทยาศาสตร์เป็นครั้งคราว ซึ่งในการจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้ ครูหัวหน้าหมวดและครูวิทยาศาสตร์จะร่วมกำหนดประเภทของกิจกรรม และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกครั้ง กิจกรรมที่จัดเป็นส่วนใหญ่คือ การทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การตอบปัญหาวิทยาศาสตร์ และการจัดนิทรรศการวิทยาศาสตร์ ส่วนการให้นักเรียนทำโครงการวิทยาศาสตร์นั้น มีการจัดในโรงเรียนจำนวนน้อยมากเพียงร้อยละ 6.52 ของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร นอกจากนี้การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สม่ำเสมอ

กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษา หลังจากนำหลักสูตรมาใช้ระยะหนึ่ง กองวิจัยการศึกษา (2530:20) พบว่า มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 ดังต่อไปนี้

1. ในด้านความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนยังขาดแคลนสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ห้องปฏิบัติการวิชาอาชีพ โรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนมีไม่เพียงพอ ไม่มีห้องเรียนสำหรับซ่อมเสริม ห้องเรียนแต่ละห้องมีนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีหลักการและนโยบายที่แน่นอน ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทะเบียนและยังขาดความเข้าใจในการจัดรายวิชาเรียนในระบบหน่วยกิต เอกสารมีไม่เพียงพอ

2. ในด้านเกี่ยวกับครูผู้สอน พบว่า ครูมีจำนวนชั่วโมงการสอนมากเกินไป พร้อมทั้งมีหน้าที่พิเศษมาก ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่เรียนมา ไม่เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร ขาดความกระตือรือร้นในการสอน ไม่มีเวลาตรวจงานนักเรียน ไม่ค่อยเข้าใจปัญหาของนักเรียน ครูบางคนมีปัญหาในด้านการสอน เพราะไม่เคยผ่านการอบรมจาก สสวท.

3. ในด้านความพร้อมของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ

4. ในด้านผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนหลักสูตรใหม่ จะไม่ค่อยทราบ

รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เกือบถึงร้อยละ 50

หลังจากที่โรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับเปิดดำเนินการมาได้ระยะหนึ่ง กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2534:17-24) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการนี้ที่มีความพร้อมในการเปิดสอนในแต่ละภาครวม 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ใช้การสัมภาษณ์ ในช่วงวันที่ 11-16 พฤศจิกายน 2533 ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านอาคารสถานที่ มีเพียงพอ เนื่องจากเปิดสอนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพียงห้องเดียวสำหรับปีการศึกษาต่อไป ซึ่งจะต้องเปิดรับนักเรียนเพิ่มขึ้นนั้น อาคารสถานที่ที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอทางโรงเรียนจะต้องเตรียมการให้พร้อม สำหรับโต๊ะเก้าอี้ของบางโรงเรียนซึ่งขนาดเล็ก ไม่เหมาะสมกับเด็กชั้นมัธยมศึกษา

2. ด้านบุคลากร ด้านผู้บริหารในทุกโรงเรียนมีความกระตือรือร้นและให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้วยดี

ด้านครูผู้สอน ได้คัดเลือกจากครูที่สอนชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนนั้น บางโรงเรียนมีครูไม่เพียงพอตามวิชาที่ต้องการ ได้ขอครูที่สอนชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนอื่นมาช่วยสอน นอกจากนั้นครูที่สอนชั้น ม.1 โดยส่วนใหญ่ ยังสอนทั้งชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ ทำให้ครูดังกล่าวมีภาระการสอนที่ค่อนข้างมาก

ด้านวุฒิครูนั้น ส่วนใหญ่วุฒิปริญญาตรี ในด้านการสอนบางคนสอนไม่ตรงตามวุฒิ เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ

ด้านประสบการณ์ในการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา จึงต้องอาศัยคู่มือครู ขอดำเนินการจากศึกษานิเทศก์ ครูมีความตั้งใจในการทำงานมาก แม้ว่าในระยะแรกจะมีความวิตกกังวลแต่เมื่อได้รับคำแนะนำ และได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น แต่ครูก็ยังต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มเติม

3. ด้านอุปกรณ์การสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์วิทยาศาสตร์) ขาดสื่อการสอนและหนังสือสำหรับให้นักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้า

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่ดำเนินการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ซึ่งสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และสอนมาแล้วในปีการศึกษา 2533 จำนวน 19 โรงเรียน แบ่งเป็นครูชาย 88 คน ครูหญิง 67 คน รวม 155 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มที่ศึกษาทั้งสิ้น ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2533

จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครูผู้สอน		
			ชาย	หญิง	รวม
1. พิษณุโลก	1. เมือง	1. วัดบึงพระ	2	3	5
	2. บางระกำ	2. รัฐราษฎร์สงเคราะห์	5	4	9
	3. บางกระทุ่ม	3. ชุมชน 12 ท่าตาล ประชาสัมพันธ์	4	8	12
2. พิจิตร	1. โพธิ์ประทับช้าง	4. ชุมชนบ้านทุ่งใหญ่	3	2	5
	2. โพทะเล	5. ชุมชนบ้านทุ่งน้อย (โสภณวิทยาการ)	10	3	13
	3. โพทะเล	6. วัดท้ายน้ำ	5	5	10

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครูผู้สอน		
			ชาย	หญิง	รวม
3. กำแพงเพชร	1. คลองसान	7. บ้านโป่งน้ำร้อน	4	3	7
	2. ราษฎร์รังษบุรี	8. บ้านบึงสามัคคีกำแพงเขต	6	4	10
	3. พรานกระต่าย	9. บ้านท่าไม้	4	2	6
4. นครสวรรค์	1. ลาดยาว	10. บ้านมาบแก	4	2	16
	2. ลาดยาว	11. มฤคทายวัน	7	3	10
5. เพชรบูรณ์	1. หล่มสัก	12. บ้านบึงคล้า	4	5	9
	2. หล่มเก่า	13. บ้านโจะโหวะ	2	4	6
6. อุตรดิตถ์	1. ลับแล	14. นานกกก	5	1	6
	2. บ้านโคก	15. บ้านบ่อเบี้ย	4	4	8
	3. ตรอน	16. บ้านช้อยสูง	7	2	9
	4. ก.ทองแสนขัน	17. บ้านน้ำพิตร์ภาพที่ 214	3	4	7
7. สุโขทัย	บ้านด่านลานหอย	18. บ้านปากคลองร่วม	6	4	10
8. ตาก	สามเงา	19. บ้านวังหวาย	3	4	7
		รวม	88	67	155
			คน	คน	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

วิธีสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อนำมาประมวลเป็นคำถามในแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามปัญหาและความต้องการแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ค่า คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ
2. หาคความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validty) โดยนำแบบสอบถามปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของครูระดับประถมศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาลิตะพันธ์ อาจารย์ส่นมีชั้นหมาก และอาจารย์อังคณา กุมารดี ตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา และภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน แล้วผู้วิจัยนำไปปรับปรุงต่อไป
3. หาค่าอำนาจจำแนก นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 80 คน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมคะแนนแต่ละคนแล้วเรียงคะแนนจากสูงสุดจนถึงต่ำสุด และแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม โดยใช้เทคนิค 25 % แบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำทำการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติค่าที (t-test) คัดเลือกข้อที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปใช้เป็นแบบสอบถาม
4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของครูระดับประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยนำแบบสอบถามที่ได้จากการคัดเลือกตามเกณฑ์ในข้อ 3 มาวิเคราะห์ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้สอน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 หน่วย ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 31 ปี

ตั้งแต่ 31 - 35 ปี

ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 6 ปี

ตั้งแต่ 6 ถึง 10 ปี

ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น ให้ตรงตามความเป็นจริงของท่านว่าเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ท่านมีปัญหาและความต้องการมากหรือน้อยเพียงใด ในแต่ละข้อคำถามต่อไปนี้

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	<u>ด้านคุณลักษณะของครู</u> ปัญหา : ขาดความมั่นใจในการสอน ความต้องการ : มีความมั่นใจในการสอน
00	<u>ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน</u> ปัญหา : นักเรียนสนใจต่อการเรียนการสอน น้อยเกินไป ความต้องการ : นักเรียนสนใจต่อการเรียนการสอน.....
000	<u>ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่</u> ปัญหา : ห้องสมุดมีหนังสือใช้กันคว่ำไม่เพียงพอ ความต้องการ : จำนวนหนังสือที่ใช้ในห้องสมุด มีเพียงพอ

เกณฑ์การให้คะแนน

- มีปัญหามากที่สุด, มีความต้องการมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
- มีปัญหามาก, มีความต้องการมาก ให้ 4 คะแนน
- มีปัญหাপานกลาง, มีความต้องการปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย, มีความต้องการน้อย ให้ 2 คะแนน
 มีปัญหาน้อยที่สุด, มีความต้องการน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความพิจารณาตามแนวคิดของเบสท์ (Best. 1963:158-159) ดังนี้
 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.66 - 5.00 หมายถึง มีปัญหามากและมีความต้องการมาก
 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.33 - 3.65 หมายถึง มีปัญหาปานกลางและ
 มีความต้องการปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 2.32 หมายถึง มีปัญหาน้อยและมีความต้องการน้อย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้บริหาร โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ในหลักสูตรมัธยมศึกษา-ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538)
2. ดำเนินการส่งและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้ได้ 127 ฉบับ คิดเป็น 81.93 % ของแบบสอบถามทั้งหมด
2. ตรวจสอบแบบสอบถามโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำไปวิเคราะห์ ตามวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนครูผู้สอนในกลุ่มตัวอย่าง
 (Ferguson. 1981:49)

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนครูผู้สอนในกลุ่มตัวอย่าง
 (Ferguson. 1981:68)

1.3 ร้อยละ

2. สถิติหาคูณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - distribution
	\bar{X}_H	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ
			(Edward. 1975:152-153)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:170-171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i}{S_t} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่าง ของปัญหาและความต้องการของครูระดับ

ประถมศึกษา จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2530: 179)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ t แทน	สถิติที่ใช้ทดสอบ
\bar{X}_1 แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูชาย
\bar{X}_2 แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูหญิง
S_1^2 แทน	ค่าความแปรปรวนในกลุ่มครูชาย
S_2^2 แทน	ค่าความแปรปรวนในกลุ่มครูหญิง
n_1 แทน	จำนวนครูชาย
n_2 แทน	จำนวนครูหญิง

3.2 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา จำแนกตามอายุและประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) ซึ่งพิจารณาด้วยค่า F-test คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2530:249)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ MS_B แทน	Mean square between-groups
MS_W แทน	Mean square within-groups

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Newman-Kuels

$$W = q \sqrt{\frac{MS_w}{\tilde{n}}}$$

- เมื่อ W แทน ค่าวิกฤตของ Newman-Kuels
 q แทน ค่า q-statistics ที่ได้จากตาราง
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 \tilde{n} แทน จำนวนคน ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

(ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2530:268)

3.3 ทดสอบความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการ ของครูระดับประถมศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน คำนวณจากสูตร (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2530:322)

$$r = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2] [\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

- เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนชุด X
 ΣY แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 ΣY^2 แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
 ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณ X กับ Y
 N แทน จำนวนคนที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในประชากร
μ	แทน	คะแนนเฉลี่ยของประชากร
σ	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา

เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่ศึกษา

จากผลของการศึกษาครั้งนี้ปรากฏรายละเอียดของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังตาราง 2 - 4

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	72	56.69
หญิง	55	43.30
รวม	127	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีเพศชาย 72 คน (56.69 %) และเพศหญิง 55 คน (43.30 %)

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	42	33.07
ตั้งแต่ 31 - 35 ปี	46	36.22
ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป	39	30.71
รวม	127	100

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ช่วงอายุต่ำกว่า 31 ปีลงมา มี 42 คน (33.07 %) อายุตั้งแต่ 31 - 35 ปี มี 46 คน (36.22 %) อายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป มี 39 คน (30.71 %)

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6 ปี	24	18.89
ตั้งแต่ 6 - 10 ปี	39	30.71
ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	64	50.39
รวม	127	100

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนมากมี
ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปอยู่มาก คือ มีจำนวนถึง 64 คน (50.39 %)
ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 6-10 ปี มีจำนวน 39 คน (30.71 %) และ ประสบการณ์การ
ทำงานต่ำกว่า 6 ปี มีอยู่น้อย คือ 24 คน (18.89 %)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา
เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการ
สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

2.1 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านคุณลักษณะของครู

2.1.1 ปัญหาด้านคุณลักษณะของครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่และระดับปัญหา ของปัญหาด้าน
คุณลักษณะของครูของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
1	ทำการสอนหลายวิชา	3.2125	1.6052	5	ปานกลาง
2	จำนวนชั่วโมงสอนมากเกินไป	3.2204	1.3319	5	ปานกลาง
3	สอนไม่ตรงตามวิชาเอก	2.8267	1.8427	17	ปานกลาง
4	ไม่รู้แหล่งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะขอขยืมมาใช้	2.9921	1.4364	12	ปานกลาง
5	ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงพอ	2.6456	1.0242	19	ปานกลาง
6	มีความเข้าใจในด้านการวัดผลไม่เพียงพอ	2.9685	1.0624	14	ปานกลาง
7	ไม่มีความรู้ในการออกข้อสอบที่ดี	3.0078	1.1348	11	ปานกลาง
8	ไม่มีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อสอบ	3.2047	1.1323	6	ปานกลาง
9	ไม่เข้าใจการใช้สื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ ประกอบการสอน	2.5196	0.9976	21	ปานกลาง
10	มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมาก	3.5039	1.7043	1	ปานกลาง
11	ครูมีที่พักไกลโรงเรียน	2.6062	1.8278	20	ปานกลาง
12	มีเวลานัดคิวหาความรู้น้อยเกินไป	3.2362	1.1183	3	ปานกลาง
13	มีเวลาในการเตรียมการสอนไม่เพียงพอ	3.1102	0.9242	9	ปานกลาง
14	มีเวลาตรวจงานนักเรียนไม่เพียงพอ	2.9133	1.1114	16	ปานกลาง
15	มีเวลาทดสอบภาคปฏิบัติไม่เพียงพอ	2.3700	4.48	24	ปานกลาง
16	ไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน	3.0472	0.8390	10	ปานกลาง
17	ไม่พึงพอใจในการสอนระดับมัธยมศึกษา	2.9133	1.2225	15	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
18	สอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	2.4881	1.2994	23	ปานกลาง
19	ขาดงบประมาณในการทำแบบทดสอบย่อย	2.9842	1.7457	13	ปานกลาง
20	ขาดความมั่นใจในการสอน	3.4330	1.6284	2	ปานกลาง
21	มีความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้น้อย	2.7165	1.3743	18	ปานกลาง
22	มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับครูผู้สอนมาก	2.5118	5.4736	22	ปานกลาง
23	ได้รับการนิเทศน้อย	3.1181	1.0414	8	ปานกลาง
24	ขาดความสามารถในการเลือกอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.1259	1.0414	7	ปานกลาง
	รวม	2.9445	1.635		ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าปัญหาด้านคุณลักษณะของครูของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อ 15 และ 18 มีปัญหาในระดับน้อยนอกนั้น มีปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีข้อ 10 คือ มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมาก เป็นข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด และข้อ 15 คือ มีเวลาทดสอบภาคปฏิบัติไม่เพียงพอ เป็นข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 10, 20, 12, 2, 1, 8, 24, 23, 16, 7, 4, 19, 6, 17, 14, 3, 21, 5, 11, 9, 22, 18 และ 15

2.1.2 ความต้องการด้านคุณลักษณะของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่และระดับความต้องการของความ
ต้องการด้านคุณลักษณะของครู ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความ ต้องการ
1.	จำนวนวิชาที่สอนน้อยลง	3.3395	1.3844	14	ปานกลาง
2.	จำนวนชั่วโมงสอนน้อยลง	3.2125	1.2163	21	ปานกลาง
3.	สอนตรงตามวิชาเอก	3.8661	1.5136	1	ปานกลาง
4.	รู้แหล่งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะขอยืมมาใช้	3.6062	1.3834	5	ปานกลาง
5.	ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เข้าใจ	3.5275	1.1242	7	ปานกลาง
6.	ศึกษาวิธีวัดผลเพิ่มเติม	3.7322	1.0229	2	ปานกลาง
7.	ศึกษาวิธีการออกข้อสอบเพิ่มเติม	3.6771	1.1727	3	ปานกลาง
8.	ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ข้อสอบเพิ่มเติม	3.5118	1.0484	8	ปานกลาง
9.	เข้าใจการใช้สื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ	2.5196	0.9976	24	ปานกลาง
10.	มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนน้อยลง	3.3464	1.4345	13	ปานกลาง
11.	บ้านพักครูในบริเวณโรงเรียน	2.7952	3.3595	22	ปานกลาง
12.	เวลาในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.6614	0.9082	4	ปานกลาง
13.	เวลาสำหรับเตรียมการสอน	3.4409	0.8040	10	ปานกลาง
14.	เวลาสำหรับตรวจงานนักเรียน	3.4881	0.9185	9	ปานกลาง
15.	มีเวลาในการทดสอบภาคปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น	3.3070	1.0239	17	ปานกลาง
16.	เวลาในการสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนเพิ่มขึ้น	3.2677	0.9277	18	ปานกลาง
17.	สอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา	2.9055	1.1497	20	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความต้องการ
18.	สอนเพียงระดับเดียว	3.2204	1.6176	19	ปานกลาง
19.	งบประมาณสนับสนุนในการทำแบบทดสอบย่อย	2.7559	6.5828	23	ปานกลาง
20.	มีความมั่นใจในการสอน	3.5433	5.4564	6	ปานกลาง
21.	มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	3.3385	0.9082	15	ปานกลาง
22.	มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติกับครูผู้สอนน้อยลง เพื่อสะดวกในการสอน	3.3307	0.8897	16	ปานกลาง
23.	ได้รับการนิเทศมากขึ้น	3.3858	1.1118	11	ปานกลาง
24.	คำแนะนำในการเลือกอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.3543	1.1194	12	ปานกลาง
	รวม	3.3388	1.6281		ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าความต้องการด้านคุณลักษณะของครู ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการระดับมากอยู่ 4 ข้อ ข้อ 3, 6, 7 และ 12 นอกนั้นมีความต้องการระดับปานกลาง โดยมีข้อ 3 คือสอนตรงตามวิชาเอก เป็นข้อที่มีระดับความต้องการมากที่สุด และข้อ 9 คือการเข้าใจการใช้สื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ เป็นข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 3, 6, 7, 12, 4, 20, 5, 8, 14, 13, 23, 24, 10, 1, 21, 22, 15, 16, 18, 17, 2, 11, 19 และ 9

2.2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการ ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

2.2.1 ปัญหาด้านบรรยากาศการเรียนการสอน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับปัญหาด้านบรรยากาศการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
1.	นักเรียนเอาใจใส่ในการทำการบ้านน้อยเกินไป	3.0000	1.2380	7	ปานกลาง
2.	นักเรียนสนใจการเรียนน้อยเกินไป	3.0393	3.3079	5	ปานกลาง
3.	นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมากมีผลกระทบต่อ การเรียนการสอนปกติ	3.1023	0.9815	3	ปานกลาง
4.	นักเรียนไม่กล้าซักถามทำให้ครูไม่รู้ ปัญหาของนักเรียน	3.3228	3.0419	2	ปานกลาง
5.	การจัดตารางสอน ไม่เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียนการสอน	2.8346	3.4601	8	ปานกลาง
6.	นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน ทำให้เป็นอุปสรรค ต่อการเรียนการสอน	3.9906	1.6772	1	มาก
7.	นักเรียนประถมที่เลิกเรียนก่อนรบกวนการเรียน การสอนระดับมัธยม	1.4724	4.4893	19	น้อย
8.	การเปิดเรียนสองภาคเรียนไม่สอดคล้องกับ การประกอบอาชีพของผู้ปกครอง	2.5118	1.3947	17	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
9.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับครูในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.5511	0.8683	16	ปานกลาง
10.	นักเรียนอยู่ไกลสถานศึกษาทำให้เข้าเรียนไม่ทัน	2.6614	1.3050	12	ปานกลาง
11.	นักเรียนมีความรู้ต่ำกว่าชั้นที่เรียน	2.7086	1.3192	11	ปานกลาง
12.	ระดับอายุของนักเรียนในชั้นแตกต่างกันมากทำให้การจัดการเรียนการสอนลำบาก	2.3307	1.0643	18	ปานกลาง
13.	นักเรียนไม่ทำการบ้านด้วยตนเองทำให้ครูไม่ทราบความก้าวหน้าของนักเรียน	2.6220	0.9830	13	ปานกลาง
14.	การควบคุมชั้นเรียนลำบาก	2.5669	1.0252	15	ปานกลาง
15.	นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน	3.0236	1.0867	6	ปานกลาง
16.	สอนไม่จบหลักสูตรเพราะมีเวลาน้อย	2.5984	1.2422	14	ปานกลาง
17.	นักเรียนขาดเรียนบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง	2.7637	1.5469	10	ปานกลาง
18.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม	2.7874	1.0258	9	ปานกลาง
19.	ใช้ข้อสอบร่วมกับโรงเรียนมัธยมของกรมสามัญศึกษา	3.0866	1.4765	4	ปานกลาง
	รวม	2.7881	1.7123		ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาด้านบรรยากาศการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อ 6 คือ นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน เป็นข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด และข้อ 7 คือ นักเรียน ประถมที่เล็กเรียนก่อนรบกวนการเรียนการสอนระดับมัธยม เป็นข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 6, 4, 3, 19, 2, 15, 1, 5, 18, 17, 11, 10, 13, 16, 14, 9, 8, 12 และ 7

2.2.2 ความต้องการด้านบรรยากาศการเรียนการสอน เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่และระดับความต้องการของความ ต้องการด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความ ต้องการ
1.	นักเรียนเอาใจใส่ในการทำการบ้าน	3.6850	0.9158	4	มาก
2.	นักเรียนสนใจการเรียน	3.7401	0.9716	3	มาก
3.	ลดกิจกรรมพิเศษของนักเรียน	3.3307	1.2230	16	ปานกลาง
4.	นักเรียนกล้าซักถามปัญหา	3.4488	1.8842	12	ปานกลาง
5.	จัดตารางสอน ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน การสอน	3.4654	1.0602	10	ปานกลาง
6.	นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.8897	1.2734	1	มาก
7.	ปรับเวลาให้หมดกิจกรรมการเรียนพร้อมกัน	3.4177	1.5308	14	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความต้องการ
8.	เปิดเรียนสามภาค	2.1102	1.1623	19	น้อย
9.	นักเรียนร่วมมือกับครูในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากขึ้น	3.6420	0.8401	5	ปานกลาง
10.	จัดหาจักรยานให้เด็กที่อยู่ไกลโรงเรียนเพื่อจะได้มาเรียนได้เข้า	3.6220	1.5478	6	ปานกลาง
11.	ความรู้ของนักเรียนเหมาะสมกับชั้นที่เรียน	3.4173	1.4990	15	ปานกลาง
12.	นักเรียนในชั้นมีอายุใกล้เคียงกัน	3.2913	1.0652	17	ปานกลาง
13.	นักเรียนทำการบ้านด้วยความคิดของตนเอง	3.4566	1.1072	11	ปานกลาง
14.	การควบคุมชั้นเรียนง่าย	3.3149	1.1227	18	ปานกลาง
15.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.5118	1.4264	9	ปานกลาง
16.	มีเวลาการเรียนการสอนมากขึ้น	3.4251	1.1669	13	ปานกลาง
17.	นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ	3.7637	1.4834	2	มาก
18.	จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความเหมาะสม	3.5590	0.8516	7	ปานกลาง
19.	โรงเรียนดำเนินการทำข้อสอบชั้นใช้เอง	3.5511	1.2652	8	ปานกลาง
	รวม	3.2631	1.2314		ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าความต้องการด้านคุณลักษณะของครู ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่

ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามึระดับความต้องการมากอยู่ 4 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 6 และ 17 ระดับความต้องการน้อยมีหนึ่งข้อ คือ ข้อ 8 โดยมีข้อ 6 คือ นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นข้อที่มีระดับความต้องการมากที่สุด และข้อ 8 คือ เปิดเรียนสามภาค เป็นข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ มีความต้องการระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 6, 17, 2, 1, 9, 10, 18, 19, 15, 5, 13, 4, 16, 7, 11, 3, 12, 14 และ 8

2.3 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่

2.3.1 ปัญหาด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับปัญหาด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
1.	นักเรียนมีหนังสือเรียน ไม่ครบตามหลักสูตร	2.9291	1.9235	20	ปานกลาง
2.	นักเรียนมีหนังสืออ่านประกอบ ไม่ครบตามหลักสูตร	3.5748	1.3733	10	ปานกลาง
3.	ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้า ไม่เพียงพอ	3.9527	1.3787	1	มาก
4.	ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ห้องสมุด	2.9291	1.1933	19	ปานกลาง
5.	แหล่งบริการข่าวสารความรู้ไม่เหมาะสม	3.5118	1.2677	12	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
6.	สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม	3.1968	1.0482	15	ปานกลาง
7.	สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.6535	1.1259	22	ปานกลาง
8.	โต๊ะเรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับร่างกายนักเรียน	3.1653	1.6946	16	ปานกลาง
9.	อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกงานมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.8894	0.9718	2	มาก
10.	คู่มือการสร้างข้อสอบมีไม่เพียงพอ	3.7007	1.7986	6	มาก
11.	ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	3.8661	1.4978	3	มาก
12.	อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกทักษะสายอาชีพมีไม่เพียงพอ	3.8582	1.1067	4	มาก
13.	คู่มือประกอบการสอนไม่เพียงพอ	3.4803	2.2992	13	ปานกลาง
14.	ขาดวัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เป็นต้น	3.6614	1.2574	7	มาก
15.	ขาดอุปกรณ์การฝึกกีฬา	3.6377	1.2169	8	ปานกลาง
16.	ขาดวัสดุเพื่อใช้ผลิตสื่อการสอน	3.6377	1.2169	9	ปานกลาง
17.	อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ	3.8582	0.9480	5	มาก
18.	ไม่มีที่เก็บอุปกรณ์ที่นักเรียนนำมาส่ง	2.8346	1.0438	21	ปานกลาง
19.	สหกรณ์โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนมาจำหน่ายไม่ครบตามความต้องการ	3.5669	1.1839	11	ปานกลาง
20.	อุปกรณ์การสอนขาดความคงทน	3.4330	0.9776	14	ปานกลาง
21.	อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	3.2598	1.1938	17	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อ	รายการปัญหา	ปัญหา			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับปัญหา
22.	ทาง โรงเรียน ไม่มีความสามารถซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุด ขึ้นใช้ใหม่ได้	3.0944	1.0862	18	ปานกลาง
	รวม	3.3495	1.3092		ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่สองระดับ คือ มาก และปานกลาง โดยมีปัญหามากอยู่ เจ็ดข้อ คือ ข้อ 3, 9, 11, 12, 17, 10 และ 14 โดยมีข้อ 3 คือ ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้าไม่เพียงพอ เป็นข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด และข้อ 7 คือ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นข้อที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 3, 9, 11, 12, 17, 10, 14, 15, 16, 2, 19, 5, 13, 20, 6, 8, 21, 22, 4, 1, 18 และ 7

2.3.2 ความต้องการด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลำดับที่และระดับความต้องการด้านการ
ใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความ ต้องการ
1.	นักเรียนมีหนังสือเรียนครบตามหลักสูตร	3.8110	1.4243	15	มาก
2.	นักเรียนมีหนังสืออ่านประกอบครบตามหลักสูตร	3.8661	1.2755	12	มาก
3.	จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอสำหรับการ การศึกษาค้นคว้า	3.9606	1.8635	8	มาก
4.	ความสะดวกในการใช้ห้องสมุด	3.7401	1.0351	18	มาก
5.	จัดแหล่งบริการข่าวสารความรู้ที่เหมาะสม	3.8661	1.0374	13	มาก
6.	สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม	3.6929	1.2144	20	มาก
7.	ปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการใช้สื่อ การเรียนการสอน	3.6141	1.2229	22	มาก
8.	โต๊ะเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา	4.0000	1.2380	5	มาก
9.	ปริมาณอุปกรณ์ในโรงฝึกงานมีเพียงพอ	3.9527	1.4104	9	มาก
10.	คู่มือในการสร้างข้อสอบ	3.9842	1.1267	7	มาก
11.	มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	3.8582	1.3130	14	มาก
12.	อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกทักษะสายอาชีพ	3.9921	1.3729	6	มาก
13.	คู่มือประกอบการสอน	4.0313	1.3164	3	มาก
14.	โสตทัศนูปกรณ์เพียงพอ	4.0020	1.4126	4	มาก
15.	อุปกรณ์การฝึกกีฬา	4.0629	1.0912	2	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการความต้องการ	ความต้องการ			
		μ	σ	ลำดับที่	ระดับความต้องการ
16.	วัสดุเพื่อใช้ผลิตอุปกรณ์การสอน	3.8740	1.0339	10	มาก
17.	อุปกรณ์การเรียนการสอน	4.0944	0.9910	1	มาก
18.	ที่เก็บอุปกรณ์ที่นักเรียนนำมาส่ง	3.8740	1.0951	11	มาก
19.	สหกรณ์โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนมาจำหน่ายครบ	3.7086	1.1623	19	มาก
20.	อุปกรณ์การสอนมีความคงทน	3.8031	1.0323	16	มาก
21.	อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	3.7716	0.7335	17	มาก
22.	หน่วยงานที่รับซ่อมอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ชำรุด	3.6614	0.9200	21	มาก
	รวม	3.8776	1.2066		มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าความต้องการด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีระดับความต้องการมากทุกข้อเช่นกัน โดยมีข้อ 17 คือ อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นข้อที่มีระดับความต้องการมากที่สุด และข้อ 7 คือ ปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 17, 15, 13, 14, 8, 12, 10, 3, 9, 16, 18, 2, 5, 11, 1, 20, 21, 4, 19, 6, 22 และ 7

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

รายการ	ปัญหา		ความต้องการ	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านคุณลักษณะครู	2.9445	1.635	3.3388	1.6281
2. ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	2.7881	1.7123	3.2631	1.2314
3. ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่	3.3495	1.3092	3.8736	1.2066
รวมทุกด้าน	3.0273	1.5521	3.4918	1.3553

จากตาราง 11 แสดงว่าปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาและความต้องการเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อดูเป็นรายด้านทั้งปัญหาและความต้องการ พบว่าความต้องการมากมีเพียงด้านเดียว คือ ความต้องการด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร และสถานที่ นอกนั้นมีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านแล้วจะพบว่า ค่าเฉลี่ยของความต้องการจะมากกว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาในทุก ๆ ด้าน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

3.1 ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	t
ปัญหา		
ความต้องการ	0.88018	20.716***

$$t_{.001, 125} = 3.3661 \quad \text{นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .001$$

จากตาราง 12 แสดงว่าปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเพศ

3.2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเพศ ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา

เพศ	N	μ	σ	t
หญิง	55	194.32	57.73	0.1787
ชาย	72	199.92	40.43	

$$t (.05, 125) = 1.658$$

$$t (.01, 125) = 2.617$$

จากตาราง 13 แสดงว่าครูชายและครูหญิงมีปัญหากับการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่าง ไม่นับย่สำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูจากคะแนน
เฉลี่ยพบว่า ครูชายมีปัญหากับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการ
ศึกษามากกว่าครูหญิง

3.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการของครูระดับประถมศึกษา
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเพศ
ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

เพศ	N	μ	σ	t
หญิง	55	237.12	32.42	0.442
ชาย	72	239.09	8.53	

$$t (.05, 125) = 1.658$$

$$t (.01, 125) = 2.617$$

จากตาราง 14 แสดงว่าครูชายและครูหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูจากคะแนนเฉลี่ยพบว่า ครูชายมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามากกว่าครูหญิง

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามระดับอายุ ปรากฏดังตาราง 15-16

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	68.624	34.12	0.0342
ภายในกลุ่ม	124	124778.48	1006.278	
รวม	126	124847.104		

$$F_{.05} (2, 124) = 3.07$$

$$F_{.01} (2, 124) = 4.78$$

จากตาราง 15 แสดงว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า ครูที่มีอายุ 31-35 ปี มีปัญหามากที่สุด ($\mu = 201.63$) รองลงมาคือครูที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป ($\mu = 200.43$) ครูที่มีปัญหาน้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่า 31 ปี ($\mu = 199.90$)

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1173.319	586.6955	0.01147
ภายในกลุ่ม	124	6343248.917	51155.233	
รวม	126	6344422.2		

$$F_{.05} (2, 124) = 3.07$$

$$F_{.01} (2, 124) = 4.78$$

จากตาราง 16 แสดงว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า ครูที่มีอายุ 31-35 ปี มีความต้องการมากที่สุด ($\mu = 242.41$) รองลงมาคือครูที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี ($\mu = 237.45$) ครูที่มีความต้องการน้อยที่สุดคืออายุ 36 ปีขึ้นไป ($\mu = 235.20$)

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตาราง 17-18

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3762.879	1881.44	1.04
ภายในกลุ่ม	124	224004.003	1806.48	
รวม	126	227766.882		

$$F_{.05} (2, 124) = 3.07$$

$$F_{.01} (2, 124) = 4.78$$

จากตาราง 17 แสดงว่าครูระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีปัญหามากที่สุด ($\mu = 207.74$) รองลงมาคือครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 6 ปี ($\mu = 196.63$) ครูที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ($\mu = 195.72$)

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการของครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2179.04	1089.52	0.40427
ภายในกลุ่ม	124	334181.842	2695.014	
รวม	126	336360.88		

$$F_{.05} (2, 124) = 3.07$$

$$F_{.01} (2, 124) = 4.78$$

จากตาราง 18 แสดงว่าครูระดับประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อดูค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการมากที่สุด ($\mu = 241.79$) รองลงมาคือครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ($\mu = 240.05$) ครูที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ($\mu = 232.52$)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

เป็นครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่สอนอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปีการศึกษา 2533 และสอนมาแล้วเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 19 โรงเรียน เป็นครูชาย 88 คน ครูหญิง 67 คน รวม 155 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยแบ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้ได้ 127 ฉบับ คิดเป็น 81.93 % ของแบบสอบถามทั้งหมด
2. ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ดังนี้
 - 2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ
 - 2.2 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
 - 2.3 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา จำแนกตามเพศของประชากร
 - 2.4 ใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา จำแนกตามอายุและประสบการณ์การทำงาน
 - 2.5 ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Newman-Kuels

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่ศึกษา

1.1 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายร้อยละ 56.69 และมีเพศหญิงร้อยละ 43.30

1.2 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีครูผู้สอนในช่วงอายุตั้งแต่ 31-35 ปี มากที่สุดคือร้อยละ 36.22 รองลงมาคือช่วงอายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 33.07 และมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.71 ของครูผู้สอนทั้งหมด

1.3 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา แยกตามประสบการณ์การทำงาน มีจำนวนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมากที่สุดคือ ร้อยละ 50.39 รองลงมาคือประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี มีร้อยละ 30.71 และประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.89

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

2.1 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้านคุณลักษณะของครู

2.1.1 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาในด้านคุณลักษณะของครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$) ส่วนข้อที่มีปัญหามากลำดับที่ 1 คือ มีงานพิเศษ นอกเหนือจากการสอน ลำดับที่ 2 ขาดความมั่นใจในการสอน ลำดับที่ 3 มีเวลาค้นคว้าหาความรู้น้อยเกินไป

2.1.2 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านคุณลักษณะของครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34$) ส่วนข้อที่มีความต้องการมากลำดับที่ 1 คือ สอนตรงตามวิชาเอก ลำดับที่ 2 ศึกษาวิธีวัดผลเพิ่มเติม ลำดับที่ 3 ศึกษาวิธีการออกข้อสอบเพิ่มเติม

2.2 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

2.2.1 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.788$) ส่วนข้อที่มีปัญหามากลำดับที่ 1 นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ลำดับที่ 2 นักเรียนไม่กล้าซักถาม ทำให้ครูไม่รู้ปัญหาของนักเรียน ลำดับที่ 3 นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมาก มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนปกติ

2.2.2 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.26$) ส่วนข้อที่มีความต้องการลำดับที่ 1 คือ นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอน ลำดับที่ 2 นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ ลำดับที่ 3 นักเรียนสนใจการเรียน

2.3 ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่

2.3.1 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35$) ส่วนข้อที่มีปัญหามากลำดับที่ 1 ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้าไม่เพียงพอ ลำดับที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกงานมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ลำดับที่ 3 ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

2.3.2 ครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87$) ส่วนข้อที่มีความต้องการลำดับที่ 1 คือ อุปกรณ์การเรียนการสอน ลำดับที่ 2 อุปกรณ์การฝึกกีฬา ลำดับที่ 3 คู่มือประกอบการสอน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.001

3.2 ครูชายและครูหญิงมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาส

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีสิ่งสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้ คือ

1. การศึกษาปัญหาและความต้องการ

1.1 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาของครูในด้านคุณลักษณะของครู พบว่า ครูมีปัญหา มากลำดับที่ 1 มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอน ลำดับที่ 2 ขาดความมั่นใจในการสอน ลำดับที่ 3 มีเวลาน้อยกว่าหาความรู้น้อยเกินไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษา โดยส่วนใหญ่ ยังสอนทั้งชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอทำให้ครูดังกล่าว มีภาระการสอนที่ค่อนข้างมาก (กองแผนงาน. 2534 : 17-24) ทำให้ครูมีเวลาน้อยกว่าหาความรู้ น้อยเกินไป รวมทั้งเวลาเตรียมการสอนก็น้อยเพราะต้องสอนหลายวิชา และครูส่วนใหญ่สอนไม่ตรง ตามวิชาเอก เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งให้ครูขาดความมั่นใจในการสอน

1.2 จากผลการวิเคราะห์ความต้องการของครูในด้านคุณลักษณะของครู พบว่า ครูมีความต้องการมาก ลำดับที่ 1 คือ สอนตรงตามวิชาเอก ลำดับที่ 2 ศึกษาวิธีวัดผลเพิ่มเติม ลำดับที่ 3 ศึกษาวิธีออกข้อสอบเพิ่มเติม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา จะสอนไม่ตรงตามวุฒิและวิชาเอกของตนเอง เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ (กองแผนงาน. 2534 : 17-24) นอกจากนี้อีกเหตุผลหนึ่งคือการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ไม่ได้มีการระบุวิชาเอกให้ตรงตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน ทำให้บางโรงเรียนมีครูสาขาใดสาขาหนึ่งอยู่มาก และขาดแคลนครูบางสาขา และการเปิดสอน ระดับมัธยมนั้น ไม่ได้เตรียมการมาก่อนว่าจะให้ครูที่บรรจุเข้ามาในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ได้สอน ในระดับมัธยมศึกษาด้วย จึงได้ครูไม่ตรงตามสาขาวิชาเอกในการสอนระดับประถมศึกษา แต่ครูที่มี อยู่แล้วในโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องสอนในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาด้วยตาม โครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา (กมล ภูประดิษฐ์. 2533 : 6) จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้มากกว่าครูจะสอน ไม่ตรงตามวิชาเอกของตนเอง ถึงแม้ก่อนจะทำการสอนครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ใน หลักสูตรบ้างแล้วก็ตาม แต่เป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ไม่สามารถจะนำความรู้มาถ่ายทอดสู่นักเรียน

ได้อย่างเข้าใจลึกซึ้ง จึงเป็นภาระให้กับครูผู้สอนในการที่ต้องเตรียมความรู้มากขึ้น เพื่อที่จะสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งต้องศึกษาเพิ่มเติมทั้งวิธีวัดผลและการออกข้อสอบเพิ่มเติม เพราะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้นยังเป็นสิ่งใหม่ในการนำมาใช้สำหรับครูระดับประถมศึกษาและการที่ผู้สอนรู้จักการวัดผลประเมินผลที่ดีนั้นจะเป็นผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาของครูในด้านบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่าครูมีปัญหาหลักลำดับที่ 1 คือ นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ลำดับที่ 2 นักเรียนไม่กล้าซักถามทำให้ครูไม่รู้ปัญหาของนักเรียน ลำดับที่ 3 นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมากมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนปกติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสภาพความยากจนของผู้ปกครองผู้ปกครองจึงไม่ให้การสนับสนุนการศึกษาในเรื่องอุปกรณ์การเรียน ทำให้การเรียนการสอนขาดคุณภาพไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย (บุญทัน เผ่าเจริญ. 2521 : 102) เป็นสาเหตุทำให้การสอนของครูต้องพบกับอุปสรรคไม่สามารถสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ ครูผู้สอนจึงเห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาที่คล้ายคลึงและได้ประสบปัญหานี้เหมือนกัน และปัญหาลำดับที่ 2 นักเรียนไม่กล้าซักถามทำให้ครูไม่รู้ปัญหาของนักเรียน การซักถามเป็นการประเมินความรู้ได้วิธีหนึ่ง ในเมื่อผู้รับการประเมินหมายถึงนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการตอบปัญหาเมื่อถูกครูถามหรือเมื่อพบปัญหาแล้วนักเรียนไม่กล้าซักถามครู เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ครูพบมาก ที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหนึ่งคงมาจากพฤติกรรมการสอนของครูในระดับประถมศึกษาที่ยังคงใช้แบบเดิมคือ การฟัง จดบันทึก และทำแบบฝึกหัดให้ได้เป็นส่วนใหญ่ โดยที่เด็กมีส่วนร่วมแสดง ร่วมกิจกรรมน้อย ทำให้เด็กติดนิสัยที่จะเป็นผู้รับฟังมากกว่าจะเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ส่วนปัญหาที่มีมากเป็นลำดับที่ 3 คือ นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมากมีผลกระทบต่อเรียนการสอนปกติ จะเห็นได้ว่าในโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานั้นมีทั้งกิจกรรมการเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาด้วย ดังนั้นกิจกรรมบางอย่าง เช่น โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือด้วยเพราะถือว่าเป็นนักเรียนที่มีความพร้อมในเรื่องขนาดร่างกายมากที่สุด ที่จะช่วยทำงานและกิจกรรมของโรงเรียนจึงอาจเป็นสิ่งกระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนปกติได้

1.4 จากผลการวิเคราะห์ความต้องการของครูในด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

พบว่า ครูมีความต้องการมาก ลำดับที่ 1 คือ นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอน ลำดับที่ 2 นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ ลำดับที่ 3 นักเรียนสนใจการเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้ปกครองมีสภาพความยากจนจึงไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนในเรื่องอุปกรณ์การเรียนกับนักเรียน และนักเรียนต้องขาดเรียนบ่อยเนื่องจากต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านหรือเพราะสุขภาพไม่ดี (บุญทัน เฝ้าเจริญ. 2521 : 102) จากการที่ครูตั้งใจจริงในการสอนมาก ในการที่จะสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กองแผนงาน. 2534 : 17-24) จึงมีความต้องการเป็นอย่างมากที่จะให้นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งต้องการให้นักเรียนสนใจการเรียนและมาเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

1.5 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาของครู ในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ พบว่า ครูมีปัญหาที่ลำดับที่ 1 ห้างสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้า ไม่เพียงพอ ลำดับที่ 2 อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกงานมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ลำดับที่ 3 ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ผลการค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับของ ทองคำ บ่อคำ (2517 : 88) ซึ่งพบว่าครูผู้สอนมีปัญหาภาคคือ ห้างสมุดมีหนังสือและเอกสารค้นคว้า ไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ไม่ได้รับความสะดวก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการเปิดสอนระดับมัธยมในโรงเรียนประถมนั้นเป็นการเปิดดำเนินการปีแรก ๆ ทำให้จัดหาหนังสือและเอกสาร ได้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นมา หรือหนังสือที่มีอยู่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ผู้สอนมีความเห็นว่า จำนวนหนังสือ ไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าของนักเรียน รวมทั้งอุปกรณ์การฝึกงานก็ไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน เพราะจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น และปัญหาในเรื่อง ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนอาจมีความเห็นว่า การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาที่มีการมีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งจำเป็นมาก แต่ในขณะที่ความพร้อมในสิ่งเหล่านี้ทาง โรงเรียนประถมศึกษา ยังจัดทำให้ไม่สมบูรณ์ จึงเป็นปัญหาสำหรับครูผู้สอนอีกปัญหาหนึ่ง

1.6 จากผลการวิเคราะห์ความต้องการของครู ในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ พบว่า ครูมีความต้องการมากลำดับที่ 1 คือ อุปกรณ์การเรียนการสอน ลำดับที่ 2 อุปกรณ์การกีฬา ลำดับที่ 3 คู่มือประกอบการสอน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิภพ กาญจนะ (2519 : 48) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน โรงเรียน

ผู้ใหญ่สายสัมพันธ์ ในเขตการศึกษา 7 พบว่า ครูมีปัญหาและความต้องการอุปกรณ์การสอน ต้องการให้ผู้บริหารตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำบ่อย ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษานั้น เป็นสิ่งใหม่ต่อการดำเนินการ ฉะนั้นการจัดสรรงบประมาณอาจจะไม่เพียงพอ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การฝึกกีฬา และคู่มือประกอบการสอนที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับการเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งการเรียนระดับนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้เด็กเรียนเกิดความรู้และทักษะตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (เสนาะ วิทยาลัย. 2530 : 78) จึงทำให้ครูผู้สอนมีความต้องการสิ่งเหล่านี้เพื่อให้ดำเนินการสอนไปได้อย่างราบรื่น

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการในด้านคุณลักษณะของครูและด้านบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยพบว่า ปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะตามสภาพความเป็นจริงผู้ที่มีปัญหาต้องการที่จะหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะแก้ไขปัญหามีอยู่ให้เบาบางหรือหมดไป และเป็นธรรมชาติอยู่เองที่สิ่งใดมีปัญหาหากก็มีความต้องการที่จะได้รับการแก้ไขมาก สิ่งใดมีปัญหา น้อยก็มีความต้องการที่จะแก้ไขน้อย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองความอยากได้อยากมีในขณะนั้นของแต่ละคน (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2522 : 15) ฉะนั้นปัญหาและความต้องการจึงมีความสัมพันธ์ในแนวทางเดียวกันเป็นอย่างดี

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของครูชายและครูหญิง พบว่าครูชายและครูหญิงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม นวลดี (2524:113) ที่พบว่าครูชายและครูหญิงมีปัญหาต่อการดำเนินงานส่งเสริมครูประจำการด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังตรงกับผลการวิจัยของ ยุกา บุษปะ (2520:80) ซึ่งศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีวะครู พบว่าอาจารย์ชายและหญิงมีปัญหาด้านเนื้อหาของหลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์

การสอน และการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้่าจะมีสาเหตุมาจากก่อนจะดำเนินการในการจัดการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น ได้มีการจัดอบรมครูผู้สอนทุกคน ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรและการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดี จึงทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการดำเนินการสอนเหมือนกัน ดังนั้นเมื่อครูเพศชายและครูหญิงที่ได้รับการอบรมแล้วนี้ ได้เข้าสู่สภาพการณ์การสอนจริงในระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีสภาพใกล้เคียงกัน คือเป็นระดับประถมศึกษา ซึ่งขาดความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่เหมือนกัน ครูเพศชายและครูหญิงจึงพบอุปสรรคที่จะจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในสภาพเดียวกัน ดังนี้เพศจึงไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นต่อปัญหาได้ จึงทำให้ครูชายและครูหญิงมีทัศนคติต่อปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของครูชายและครูหญิง พบว่าครูชายและครูหญิงมีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงเดช โคตรสิน (2532:139) ที่พบว่าความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเพศชายและครูหญิง มีความต้องการในการปฏิบัติการด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการประสานงานและปฏิบัติการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะว่า สิ่งที่ครูชายและครูหญิงที่สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาอยากได้ในขณะนั้นเหมือนกันคือ อยากสอนตรงตามวิชาเอก ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการสอน ต้องการให้นักเรียนมีความพร้อมที่สุด รวมทั้งอยากได้รับสิ่งที่จะสามารถใช้เป็นองค์ประกอบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายซึ่งทางโรงเรียนได้วางไว้ ซึ่งปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา หากครูผู้สอนจะใช้เพียงหลักสูตร คู่มือครู และแบบเรียนเท่านั้นย่อมไม่สามารถที่จะสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้ (เสนาะ วิทยาลัย. 2530:78) ดังนั้นสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญมาก และจากผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนมีความต้องการในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่อยู่มาก จึงสรุปได้ว่าครูชายและครูหญิงขาดแคลน และอยากได้ในขณะนั้น

เหมือนกันคือ วัตถุประสงค์ที่จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงทำให้ครูชายและครูหญิงมีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของครูผู้สอนที่อายุต่างกัน พบว่าครูที่อายุต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532:139) ที่พบว่าบุคลากรศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประสานงาน และการปฏิบัติการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังตรงกับผลการวิจัยของ มันทนา จงสุขสันต์กุล (2524:66) ซึ่งศึกษาปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าครูวิทยาศาสตร์ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากครูทั้งสามกลุ่ม คือกลุ่มอายุต่ำกว่า 6 ปี อายุ 6-10 ปี และอายุ 11 ปีขึ้นไป สอนอยู่ในระดับเดียวกันคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นจึงได้รับการสนองตอบและการจัดบริการในเรื่องต่าง ๆ เช่นการนิเทศการสอน การสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการอบรมในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้นอายุจึงไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นต่อปัญหาได้ ครูระดับประถมศึกษาที่มีอายุต่างกันจึงมีทัศนะต่อปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของครูผู้สอนที่อายุต่างกัน พบว่าครูที่อายุต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532:140) ที่พบว่าความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุต่างกันมีความต้องการในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาทุกโรงเรียนขาดแคลนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่มากเหมือนกัน (กองแผนงาน. 2534:17-24) ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความต้องการสิ่งเหล่านี้เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนเหมือนกัน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ

ครูผู้สอนทุกคนมีโอกาสที่จะปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ นโยบายระบบบริหาร และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงและเหมือนกัน ดังนั้นระดับอายุของครูจึง ไม่มีผลต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

7. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มันทนา จงสุขสันตกุล (2524:66) ทำการศึกษาปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าครูวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่า 5 ปี, 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนมีประสบการณ์การทำงานต่างกันนั้นเป็นประสบการณ์ที่สอนในระดับประถมศึกษา แต่ทุกคนมีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษาเท่ากันคือเวลาเพียง 1 ปี เท่ากัน และครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ นโยบายและสิ่งแวดล้อมเดียวกัน จึงทำให้มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

8. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532:143) พบว่าความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทัน เพ่าเจริญ (2522:99-101) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา และ เชียงรายที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตร และการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียงรายแก่ครูประจำการพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความต้องการด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้่าจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนในระดับมัธยมศึกษาเท่ากัน เมื่อดำเนินการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกันภายใต้กฎ ระเบียบ และนโยบายเดียวกัน ประสบปัญหาที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน จึงมีความต้องการในสิ่งที่ขาดแคลนอยู่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรหาทางลดงานพิเศษ นอกเหนือจากการสอน หรือลดชั่วโมงสอนของครู โดยเฉพาะโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เช่น การเพิ่มอัตรากำลังครู อาจจะโดยบรรจุแต่งตั้งครูเข้ามาใหม่หรือโดยการเรียกตัวเข้ามาช่วยราชการจากโรงเรียนที่มีครูเกินอัตรากำลัง ทั้งนี้เพื่อครูจะได้มีเวลาพัฒนาในด้านวิชาการ ด้านการเรียนการสอน และด้านความเจริญก้าวหน้าของตนเองมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อต้องการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการครู ควรสำรวจความต้องการของแต่ละโรงเรียนว่าขาดแคลนและต้องการครูผู้สอนสาขาวิชาใด เพื่อเรียกบรรจุได้ตรงตามความต้องการของทางโรงเรียนและครูผู้สอนจะมีความถนัดในการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สำหรับผู้บริหารนั้นควรปรับระบบโครงสร้างการทำงานให้เหมาะสม โดยครูที่ต้องรับภาระอื่นนอกเหนือจากการสอน เช่น ทำหน้าที่บรรณารักษ์ การเงิน การพัสดุ ฝ่ายศิลปะของโรงเรียน ก็ควรให้มีภาระในการสอนน้อยลง จะช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนได้ดีขึ้น และเป็นปัญหาเกี่ยวกับครูน้อยลง

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดทำเอกสารทางวิชาการ เผยแพร่แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นประจำ เพื่อช่วยให้ครูได้มีโอกาสติดตามความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่งผลให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจและมีความมั่นใจในการสอน

1.4 ผู้บริหารควรจัดหาทุนซื้ออุปกรณ์การเรียน ให้เด็กเรียนที่ขาดแคลนขี้นมเรียน เพื่อให้การสอนของครูมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น

1.5 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ให้เพียงพอหรือทัดเทียมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา เพราะจากผลการวิจัยพบว่าครูมีปัญหาและความต้องการมากในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร

สถานที่ ทั้งนี้ เพื่อลดความแตกต่างในการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยแยกศึกษาเป็นกลุ่มวิชา เช่น กลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษาหรือกลุ่มการทำงานและอาชีพ เป็นต้น เพราะจะสามารถใช้คำถามได้ครอบคลุมและละเอียดในทุกเรื่องที่ต้องการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับจะมีความเฉพาะเจาะจง มีประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มวิชาได้มากขึ้น หรืออาจทำการวิจัยในลักษณะนี้เพียงด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ซึ่งพบว่ามีความต้องการสูงกว่าด้านอื่น ๆ ที่พบในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อจะทำให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในด้านนี้ ได้ละเอียดยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่าสภาพแวดล้อมต่างกันของเขตการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อปัญหาและความต้องการของครูหรือไม่ อย่างไร ซึ่งตัวแปรในการศึกษาค้นคว้าอาจจะเป็นความเข้าใจในหลักสูตร วิชาเอก ภาระในการสอนระดับมัธยมศึกษาเพียงอย่างเดียวและการสอนควบคู่กันทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ แต่เปลี่ยนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบทดสอบ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอาจจะใช้หัวข้อเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ แต่แบบทดสอบควรมีคำถามเกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแล้วมีสถานการณ์ให้เลือกตอบ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องมีเกณฑ์ในการแปลความหมายว่าผู้ตอบแบบทดสอบตอบข้อใดจะมีปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

2.4 ควรทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ แต่เปลี่ยนกลุ่มที่ศึกษาจากครูผู้สอนมาเป็นผู้บริหาร ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลในแต่ละกลุ่มนี้มีปัญหาและความต้องการอย่างไรบ้างต่อการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ ช่างกว้าง. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการ
ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
อัสสัาเนา.
- กมล กู่ประเสริฐ. "โครงการนำร่องการขยายการศึกษาภาคบังคับ," เดลินิวส์. 14:888;
17 กรกฎาคม 2533. หน้า 6.
- กรรณิการ์ ทองสัมฤทธิ์. การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัสสัาเนา.
- กังวล เทียนกัฒเทศ์. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
เสริมกรุงเทพ, 2531.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประชาสัมพันธ์โครงการนำร่องขยายการ
ศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ วี.จี.พรินต์ติ้ง, 2533.
- คณะกรรมการการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- จิราภรณ์ ศรีศฤงคาร. ปัญหาและความต้องการในการจัดเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษากลุ่มการทำงาน
และพื้นฐานอาชีพแขนงงานเล็ก ของจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัสสัาเนา.
- เจิม สืบขจร. ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัสสัาเนา.

- ชูศรี นุสสิทธิ์. การใช้ประโยชน์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
อัครลำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ณัฐพร จิระโชติวานิช. การศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัครลำเนา.
- ทรงเดช โคตรสิน. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัครลำเนา.
- ทักษะ ศุภชัยาคัย. การศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต
การศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
อัครลำเนา.
- ทองคำ ป่อคำ. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2517. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัครลำเนา.
- ธนะศักดิ์ ตรีสุทธิวงษา. การศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัครลำเนา.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตรภาค 2. พระนคร : มงคลการพิมพ์, 2504.
- นรินทร์ อิ่มเพิ่มพูน. การสำรวจวิชาการศึกษาที่ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐมใช้ในการ
แก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนตามการรับรู้ของครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัครลำเนา.
- นุชริน พ้าร่มขาว. การใช้สื่อการสอนในภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ ใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อัครลำเนา.

- บุญทัน เป่าเจริญ. ปัญหาและความต้องการของครุองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายและพะเยา
ที่สัมพันธ์กันการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครูเชียงรายแก่ครูประจำ
การ. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2522. อัดสำเนา.
- บุญมี พันธุ์ไทย. การใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา.
 วิทยานินทร์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- เบญจกุล ศิริพรธม. "จากใจครูมัธยมที่โรงเรียนประถมมาคมชั้นมัธยม," มติชน. 13: 4605;
 15 ตุลาคม 2533 หน้า 19.
- แผนงาน, กอง. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาสภาพการดำเนินงานของ
โรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับและโรงเรียนสาขาโรงเรียน
มัธยมศึกษา. ม.ป.ท., 2534.
- พนัส หันนาคินทร์. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2528.
- พร้อมเพรา คงชนะ. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพของ
ท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 10. วิทยานินทร์ ค.ม. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- พิภพ กาญจนะ. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4
ในเขตการศึกษา 7 พ.ศ. 2517. ปรินญาณินทร์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2519. อัดสำเนา.
- เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เอกลักษณ์ดีไซน์, ม.ป.ป.
- ไพโรธ เลิศพิริยภมล. "การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ใครรับผิดชอบ.. ประถมหรือมัธยม," สยามรัฐ.
 41:13729; 29 ตุลาคม 2533 หน้า 6.
- มันทนา จงสุขสันต์กุล. ปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิทยาศาสตร์ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

มัลลิกา จุฑามณี. การติดตามการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

ยุพา บุษณะ. การศึกษานโยบายการเรียนการสอนวิชาชีวเคมีในวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

รัตนา ศิริพานิช. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2519.

รุ่งทิวา จักรกร. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2526.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศึกษาวร, 2531.

วรรณวิภา คุณะเกษม. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ของครูในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. ความต้องการทางสังคมของนักเรียนไทยในชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วันทนีย์ งามพุทธเสน. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม วิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

วิจัยการศึกษา, กองสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญนคร, 2530.

วิจิตร วรุดมางกูร. "ห้องเรียน" สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 2 : 62-63; ตุลาคม - ธันวาคม 2533.

วิชาการ, กรมกระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตร หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2532.

วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2523).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง, 2521.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2531.

ศึกษานิเทศก์, หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ รายงานประจำปี 2533. ม.ป.ท., 2534.

สนอง ยอดเศรณี. ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในทรรณะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์.

ปริชญานีพันธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สหัสศรี เฟื่องบุญ. การนำเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาคณิตศาสตร์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

สำเนียง สร้อยนาคพงษ์. "รูปแบบและแนวทางการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย" สารพัฒนาหลักสูตร. 102 : 23-31; กันยายน 2533.

สุมาลี จันทร์ชโล. การติดตามผลปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2518.

สุวิทย์ ชี้อตรง. สภาพและปัญหาการเรียนการสอน วิชา อาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดละโว้ ชลบุรี ระยอง. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

เสถียร เอกอ่อน. การศึกษาปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2514. อัดสำเนา.

- เสนาะ วิทยาลัย. ปัญหาและความต้องการของการศึกษาในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
เขตอุตสาหกรรมหนัก ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินซ์ตันเพนซ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- อุดม นวลดี. ปัญหาและความต้องการของครูที่มีต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมครูประจำการ
ของผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปรินซ์ตันเพนซ์
 กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.
- อุทัยวรรณ พูลทวี. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน
การสอน ช่อมเสริม วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 8.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentise-Hall, 1963.
- Bloom, Benjamin S. Taxonomy of Educational Objectives. New York :
 David Mckay Co., 1967.
- Edward, Allen L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York :
 Appleton-centruy Crofts, 1957.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 5 th ed. Tokyo : McGraw-Hill International Book, 1981.
- Saylor, Galen and William M. Alexander. Curriculum Planning for the
Better Teaching and Learning. New York : Holt, Rinehart and
 Winston, 1981.
- _____. Planning Curriculum for Schools. New York : Holt Rinehart and
 Winston Inc., 1974.
- Taba, Hilda. Curriculum Development, Theory and Practice. New York :
 Harcourt, Brace, 1962.
- UNESCO. "Co-operation in Curriculum Explorations," Report of a Workshop
Pakistan, 1-10 November, 1975. Bangkok : UNESCO, 1976.
- _____. "Strategies and Procedures in Developing and Implementing
 Curriculum," Report of a Workshop Soul, 1-30 August, 1977.
 Bangkok : UNESCO, 1978.

ภาคผนวก ก

1. ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ เรื่องปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ และ ประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัญหาของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	t	ข้อ	t
1	3.04	20	4.20
2	4.30	21	2.10
3	3.00	22	2.19
4	2.85	23	3.05
5	4.39	24	4.39
6	3.60	25	2.40
7	1.94	26	1.76
8	4.75	27	3.80
9	2.30	28	4.80
10	5.83	29	4.60
11	2.19	30	6.60
12	4.70	31	5.80
13	6.25	32	3.19
14	3.90	33	9.40
15	5.96	34	4.80
16	4.60	35	4.05
17	2.60	39	4.75
18	4.60	37	7.08
19	1.77	38	5.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	t	ข้อ	t
39	4.80	53	5.00
40	3.60	54	4.80
41	5.00	55	3.18
42	6.06	56	5.10
43	6.60	57	3.60
44	5.33	58	4.20
45	4.80	59	5.50
46	3.71	60	3.60
47	4.53	61	5.60
48	3.53	62	4.60
49	4.80	63	3.80
50	5.80	64	4.02
51	3.30	65	5.25
52	3.40		

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ข้อ	t	ข้อ	t
1	3.19	20	2.17
2	2.73	21	3.33
3	4.19	22	2.92
4	2.42	23	3.00
5	4.17	24	4.15
6	5.00	25	5.17
7	4.03	26	4.46
8	3.75	27	2.73
9	4.09	28	9.25
10	3.33	29	2.78
11	3.13	30	8.91
12	5.36	31	3.60
13	7.50	32	2.31
14	7.67	33	7.67
15	3.57	34	12.00
16	2.14	35	4.78
17	3.93	36	6.47
18	2.68	37	3.28
19	2.37	38	3.90

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	t	ข้อ	t
39	7.75	53	7.05
40	6.15	54	4.57
41	2.31	55	6.35
42	8.0	56	6.92
43	2.14	57	12.33
44	5.38	58	5.87
45	4.39	59	7.38
46	4.29	60	6.67
47	4.48	61	5.91
48	9.47	62	4.55
49	10.00	63	6.25
50	10.26	64	3.78
51	3.08	65	7.33
52	7.50		

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ

รายการ	ปัญหา		ความต้องการ	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. ด้านคุณลักษณะของครู	61.30	59.85	79.69	78.98
2. ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	54.77	53.58	73.11	72.23
3. ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่	83.83	80.89	86.27	85.90
รวม	66.63	64.77	69.69	79.03

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนจำแนกตามระดับอายุ

รายการ	ปัญหา			ความต้องการ		
	ต่ำกว่า 31 ปี	31-35 ปี	36 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 31 ปี	31-35 ปี	36 ปี ขึ้นไป
1. ด้านคุณลักษณะของครู	64.16	63.65	63.14	77.65	78.59	77.24
2. ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	60.51	61.56	61.45	69.79	72.35	68.44
3. ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่	75.23	76.42	75.84	90.01	91.47	89.52
รวม	66.63	67.21	66.81	79.15	80.80	78.40

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนจำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน

รายการ	ปัญหา			ความต้องการ		
	ต่ำกว่า 6 ปี	6- 10 ปี	11 ปี ขึ้นไป	ต่ำกว่า 6 ปี	6- 10 ปี	11 ปี ขึ้นไป
1. ด้านคุณลักษณะของครู	62.35	69.07	63.24	78.78	79.22	79.58
2. ด้านบรรรยากาศการเรียนรู้การสอน	60.93	62.30	59.33	72.30	71.40	68.62
3. ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่	73.35	76.37	73.15	90.71	89.43	84.32
รวม	65.54	69.24	65.24	80.59	80.01	77.50

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา 2533)

ข้าพเจ้านายประพัฒน์ ศรีสุข อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านไร่ เขตการศึกษา 7
 ขณะศึกษาในระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา
 เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการ
 สอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อเท็จจริงของปัญหาและ
 ความต้องการในการปฏิบัติการสอน การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากผู้สอนตามโครงการนี้
 จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ตอบแบบสอบถามที่แนบมาด้วยความจริงใจ คำตอบของท่านจะให้
 ผลดีต่อการดำเนินการสอนตามโครงการนี้ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ
 และจะไม่กระทบต่อผู้ใดทั้งสิ้น

หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านช่วยสนับสนุนงานวิจัยนี้ เพื่อประโยชน์ของการจัดการ
 ศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของ
 ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประพัฒน์ ศรีสุข)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายที่จะรวบรวมปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะ เป็นประโยชน์ในการนำเสนอเป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเท่านั้น มิใช่เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบตอบตามความเป็นจริงตามสภาวะการที่ท่านกำลังประสบอยู่

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริงสำหรับท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 31 ปี

() ตั้งแต่ 31-35 ปี

() ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

() ต่ำกว่า 6 ปี

() ตั้งแต่ 6-10 ปี

() ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน โดยให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัญหาและความต้องการ 3 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับปัญหาและระดับความต้องการ ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านว่า ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ท่านมีปัญหามากน้อยเพียงใด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ปัญหา : สอนไม่ตรงตามวิชาเอก.....	✓
	ความต้องการ : สอนตรงตามวิชาเอก.....	✓
00	ปัญหา : นักเรียนไม่สนใจการเรียนการสอน.....	✓
	ความต้องการ : นักเรียนสนใจการเรียนการสอน.....	✓

จากตัวอย่าง

ข้อที่ 0 หมายความว่า การสอนไม่ตรงตามวิชาเอกเป็นปัญหามากที่สุดสำหรับท่าน และท่านมีความต้องการที่จะสอนตรงตามวิชาเอกของท่านมากที่สุด

ข้อที่ 00 หมายความว่า นักเรียนของท่านสนใจการเรียนดี ปัญหาที่นักเรียนไม่สนใจการเรียนการสอนสำหรับท่านจึงมีอยู่น้อย แต่ท่านยังมีความต้องการให้นักเรียนสนใจการเรียนการสอนมาก

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านคุณลักษณะของครู</u>						
1	ปัญหา : ทำการสอนหลายวิชา..... ความต้องการ : จำนวนวิชาที่สอนน้อยลง.....
2	ปัญหา : จำนวนชั่วโมงสอนมากเกินไป..... ความต้องการ : จำนวนชั่วโมงสอนน้อยลง.....
3	ปัญหา : สอนไม่ตรงตามวิชาเอก..... ความต้องการ : สอนตรงตามวิชาเอก.....
4	ปัญหา : ไม่รู้แหล่งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะขอขยืมมาใช้..... ความต้องการ : รู้แหล่งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะขอขยืมมาใช้.....
5	ปัญหา : ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพียงพอ..... ความต้องการ : ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้เข้าใจ.....
6	ปัญหา : มีความเข้าใจในด้านการวัดผล ไม่เพียงพอ..... ความต้องการ : ศึกษาวิธีวัดผลเพิ่มเติม.....
7	ปัญหา : ไม่มีความรู้ในการออกข้อสอบที่ดี.... ความต้องการ : ศึกษาวิธีการออกข้อสอบเพิ่มเติม....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ปัญหา : ไม่มีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อสอบ. ความต้องการ : ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ข้อสอบเพิ่มเติม.....
9	ปัญหา : ไม่เข้าใจการใช้สื่อการเรียน ประเภทต่าง ๆ ประกอบการสอน..... ความต้องการ : เข้าใจการใช้สื่อการเรียน ประเภทต่าง ๆ
10	ปัญหา : มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอน มาก..... ความต้องการ : มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอน น้อยลง.....
11	ปัญหา : ครูมีที่พักไกลโรงเรียน..... ความต้องการ : บ้านพักครูในบริเวณโรงเรียน.....
12	ปัญหา : มีเวลาน้อยกว่าหาความรู้น้อยไป..... ความต้องการ : เวลาในการค้นหาความรู้ เพิ่มเติม.....
13	ปัญหา : มีเวลาในการเตรียมการสอน ไม่เพียงพอ..... ความต้องการ : เวลาสำหรับเตรียมการสอน.....
14	ปัญหา : มีเวลาตรวจงานนักเรียนไม่เพียงพอ ความต้องการ : เวลาสำหรับตรวจงานนักเรียน.....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	ปัญหา : มีเวลาทดสอบภาคปฏิบัติไม่เพียงพอ. ความต้องการ : มีเวลาในการทดสอบภาคปฏิบัติ เพิ่มมากขึ้น.....
16	ปัญหา : ไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน..... ความต้องการ : เวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเพิ่มขึ้น.....
17	ปัญหา : ไม่พึงพอใจในการสอนระดับมัธยมศึกษา..... ความต้องการ : สอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา.....
18	ปัญหา : สอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา..... ความต้องการ : สอนเพียงระดับเดียว.....
19	ปัญหา : ขาดงบประมาณในการทำแบบทดสอบย่อย..... ความต้องการ : งบประมาณสนับสนุนในการทำแบบทดสอบย่อย.....
20	ปัญหา : ขาดความมั่นใจในการสอน..... ความต้องการ : มีความมั่นใจในการสอน.....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	<p>ปัญหา : มีความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ น้อย.....</p> <p>ความต้องการ : มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น.....</p>
22	<p>ปัญหา : มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับครู ผู้สอนมาก.....</p> <p>ความต้องการ : มีกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติกับครูผู้สอน น้อยลงเพื่อสะดวกในการสอน.....</p>
23	<p>ปัญหา : ได้รับการนิเทศน้อย.....</p> <p>ความต้องการ : ได้รับการนิเทศมากขึ้น.....</p>
24	<p>ปัญหา : ขาดความสามารถในการเลือก อุปกรณ์ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร.....</p> <p>ความต้องการ : คำแนะนำในการเลือกอุปกรณ์ให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร <u>ด้านบรรรยากาศการเรียนการสอน</u></p>
25	<p>ปัญหา : นักเรียนเอาใจใส่ในการทำการบ้าน น้อยเกินไป.....</p> <p>ความต้องการ : นักเรียนเอาใจใส่ในการทำการบ้าน</p>
26	<p>ปัญหา : นักเรียนสนใจการเรียนน้อยเกินไป.....</p> <p>ความต้องการ : นักเรียนสนใจการเรียน.....</p>

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27	ปัญหา : นักเรียนมีกิจกรรมพิเศษมากมีผล กระทบต่อการเรียนการสอนปกติ...
	ความต้องการ : ลดกิจกรรมพิเศษของนักเรียน.....
28	ปัญหา : นักเรียนไม่กล้าซักถามทำให้ครูไม่รู้ ปัญหาของนักเรียน.....
	ความต้องการ : นักเรียนกล้าซักถามปัญหา.....
29	ปัญหา : การจัดการการสอนไม่เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนการสอน.....
	ความต้องการ : จัดตารางสอนไม่เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนการสอน.....
30	ปัญหา : นักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียน ทำให้ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน..
	ความต้องการ : นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอน..
31	ปัญหา : นักเรียนประถมที่เลิกเรียนก่อน รบกวนการเรียนการสอนระดับมัธยม
	ความต้องการ : ปรับเวลาให้หมดกิจกรรมการเรียน พร้อมกัน.....
32	ปัญหา : การเปิดเรียนสองภาคเรียนไม่ สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ ของผู้ปกครอง.....
	ความต้องการ : เปิดเรียนสามภาค.....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33	<p>ปัญหา : นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับครูใน การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....</p> <p>ความต้องการ : นักเรียนร่วมมือกับครูในการทำ กิจกรรมเสริมหลักสูตรมากขึ้น.....</p>
34	<p>ปัญหา : นักเรียนอยู่ไกลสถานศึกษาทำให้ เข้าเรียนไม่ทัน.....</p> <p>ความต้องการ : จัดหาจักรยานให้เด็กที่อยู่ไกล โรงเรียนเพื่อจะได้มาเรียนได้เข้า.....</p>
35	<p>ปัญหา : นักเรียนมีความรู้ต่ำกว่าชั้นที่เรียน.....</p> <p>ความต้องการ : ความรู้ของนักเรียนเหมาะสมกับ ชั้นที่เรียน.....</p>
36	<p>ปัญหา : ระดับอายุของนักเรียนในชั้นแตกต่างกัน มากทำให้การจัดการเรียนการสอนลำบาก.....</p> <p>ความต้องการ : นักเรียนในชั้นมีอายุใกล้เคียงกัน.....</p>
37	<p>ปัญหา : นักเรียนไม่ทำการบ้านด้วยตนเอง ทำให้ครูไม่ทราบความก้าวหน้าของ นักเรียน.....</p> <p>ความต้องการ : นักเรียนทำการบ้านด้วยความคิด ของตนเอง.....</p>

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38	ปัญหา : การควบคุมชั้นเรียนลำบาก.....
	ความต้องการ : การควบคุมชั้นเรียนง่าย.....
39	ปัญหา : นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน.....
	ความต้องการ : นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน.....
40	ปัญหา : สอนไม่จบหลักสูตรเพราะมีเวลาน้อย.....
	ความต้องการ : มีเวลาการเรียนการสอนมากขึ้น.....
41	ปัญหา : นักเรียนขาดเรียนบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง.....
	ความต้องการ : นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ.....
42	ปัญหา : การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม.....
	ความต้องการ : จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความเหมาะสม.....
43	ปัญหา : ใช้ข้อสอบร่วมกับโรงเรียนมัธยมของกรมสามัญศึกษา.....
	ความต้องการ : โรงเรียนดำเนินการทำข้อสอบขึ้นใช้เอง.....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่</u>						
44	ปัญหา : นักเรียนมีหนังสือเรียนไม่ครบตามหลักสูตร.....
	ความต้องการ : นักเรียนมีหนังสือเรียนครบตามหลักสูตร.....
45	ปัญหา : นักเรียนมีหนังสืออ่านประกอบไม่ครบตามหลักสูตร.....
	ความต้องการ : นักเรียนมีหนังสืออ่านประกอบครบตามหลักสูตร.....
46	ปัญหา : ห้องสมุดมีจำนวนหนังสือสำหรับการค้นคว้าไม่เพียงพอ.....
	ความต้องการ : จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีเพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้า.....
47	ปัญหา : ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ห้องสมุด.....
	ความต้องการ : ความสะดวกในการใช้ห้องสมุด.....
48	ปัญหา : แหล่งบริการข่าวสารความรู้ไม่เหมาะสม.....
	ความต้องการ : จัดแหล่งบริการข่าวสารความรู้ที่เหมาะสม.....

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49	ปัญหา : สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่เหมาะสม.....
	ความต้องการ : สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เหมาะสม.....
50	ปัญหา : สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการ ใช้สื่อการเรียนการสอน.....
	ความต้องการ : ปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับ การใช้สื่อการเรียนการสอน.....
51	ปัญหา : โต๊ะเรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับ ร่างกายนักเรียน.....
	ความต้องการ : โต๊ะเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
52	ปัญหา : อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกงานมีไม่เพียงพอกับ จำนวนนักเรียน.....
	ความต้องการ : ปริมาณอุปกรณ์ในโรงฝึกงานมี เพียงพอ.....
53	ปัญหา : คู่มือการสร้างข้อสอบมีไม่เพียงพอ..
	ความต้องการ : คู่มือในการสร้างข้อสอบ.....
54	ปัญหา : ไม่มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์..
	ความต้องการ : มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์...

ข้อ	รายการปัญหา, ความต้องการ	ระดับปัญหาและระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
55	ปัญหา : อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกทักษะสายอาชีพมีไม่เพียงพอ.....
	ความต้องการ : อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกทักษะสายอาชีพ.....
56	ปัญหา : คู่มือประกอบการสอนไม่เพียงพอ.....
	ความต้องการ : คู่มือประกอบการสอน.....
57	ปัญหา : ชาติโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เป็นต้น
	ความต้องการ : โสตทัศนอุปกรณ์เพียงพอ.....
58	ปัญหา : ชาติอุปกรณ์การฝึกกีฬา.....
	ความต้องการ : อุปกรณ์การฝึกกีฬา.....
59	ปัญหา : ชาติวัสดุเพื่อใช้ผลิตสื่อการสอน.....
	ความต้องการ : วัสดุเพื่อใช้ผลิตอุปกรณ์การสอน.....
60	ปัญหา : อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ
	ความต้องการ : อุปกรณ์การเรียนการสอน.....
61	ปัญหา : ไม่มีที่เก็บอุปกรณ์ที่นักเรียนนำมาส่ง.
	ความต้องการ : ที่เก็บอุปกรณ์.....
62	ปัญหา : สหกรณ์โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนมาจำหน่ายไม่ครบตามความต้องการ.....
	ความต้องการ : สหกรณ์โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนมาจำหน่ายครบ.....

การสำรวจปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2535

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการ และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ของครูระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่สอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และสอนมาแล้วในปีการศึกษา 2533 จำนวน 19 โรงเรียน แบ่งเป็นครูชาย 88 คน ครูหญิง 67 คน รวม 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาและความต้องการของครูระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวนข้อของแบบสอบถามมีทั้งหมด 65 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูระดับประถมศึกษามีปัญหาด้านคุณลักษณะของครู ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เจลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ เจลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการด้านคุณลักษณะของครูและด้านบรรยากาศการเรียนการสอน เจลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
3. ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าครูระดับประถมศึกษาที่เพศ อายุ และประสบการณ์การสอนต่างกัน มีปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A SURVEY OF PROBLEMS AND NEEDS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION
REGION VII CONCERNING THE INSTRUCTIONAL ADMINISTRATION
IN THE EXPANSION OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

February 1992

The purposes of this study were to survey problems and needs, the relationship between problems and needs and to compare problems and needs of primary school teachers of different sexes, ages and teaching experiences in the office of the National Primary Education Commission Region VII concerning the Instructional Administration in the Expansion of Educational Opportunity.

The population of this study were the teachers of 19 primary schools in the office of the National Primary Education Commission Region VII who taught by using lower secondary school curriculum of the 1990 academic year. There were 88 male and 67 female. The total was 155 persons. The questionnaire used in the study was divided into 2 parts : private data of teachers and problems and needs of primary school teachers concerning the Instructional Administration in the Expansion of Educational Opportunity. This questionnaire was composed of 65 items.

The results of the study were as follows :

1. The teachers in primary schools had moderate amount of problems in specification of teachers, the school teaching atmosphere and in the use of teaching aids, buildings and school areas.

2. The teachers in primary schools had maximum needs in the use of teaching aids, buildings and school areas and had moderate amount of needs in specification of teachers and the school teaching atmosphere.

3. Problems and needs of the teachers in primary schools concerning the Instructional Administration in the Expansion of Educational Opportunity were significantly different in the positive relationship at the level of .001

4. The primary school teachers at different sexes, ages and teaching experiences having problems and needs concerning the Instructional Administration were not significantly different.

